

ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ 2017

ВСЕУКРАЇНЬСКА ЕНЕРГЕТИЧНА АСАМБЛЕЯ НОРМАТИВНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

*Під загальною редакцією к.т.н. І. В. ПЛАЧКОВА
та А. Є. КОНЕЧЕНКОВА*

ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА ВІТРОВІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ

*ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.
НОРМИ ТА ВИМОГИ*

**СОУ ВЕА.600.1.1/01:2017 ВІДНОВЛЮВАНА ЕНЕРГЕТИКА
СТАНДАРТ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНИ**

ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ 2017 ОГЛЯД РИНКУ

Даний Огляд підготовлений Громадською Спілкою «Українська вітроенергетична асоціація» (УВЕА) у співпраці з юридичною фірмою SAYENKO KHARENKO.

У даному Огляді використано інформацію Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, Національної Комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг, Державного підприємства «Енергоринок», Державного підприємства «НЕК «Укренерго», Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, компаній – членів УВЕА, ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство».

Автори:

Галина Шмідт, член правління – громадська спілка «Українська вітроенергетична асоціація»

Андрій Конеченков, голова правління – громадська спілка

«Українська вітроенергетична асоціація» (www.uwea.com.ua)

Кузьма Позичанюк, юрист – юридична фірма SAYENKO KHARENKO (<https://www.sk.ua/ru>)

Світлана Теуш, к.ю.н., радник з питань енергетики, будівництва та інфраструктури юридичної фірми Redcliffe Partners (www.redcliffe-partners.com).

Інформація наведена у главі «Паливно-енергетичний комплекс України у 2017 році» люб'язно надана Міністерством енергетики та вугільної промисловості України і Національною Комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг України.

© 2017

© ГС «Українська вітроенергетична асоціація»

© ТОВ «Українське вітроенергетичне агентство»

Дата публікації: лютий 2018

uwea@i.ua

Тел. +380 (44) 223 29 96

Громадська спілка «УКРАЇНСЬКА ВІТРО-ЕНЕРГЕТИЧНА АСОЦІАЦІЯ» (УВЕА) – неприбуткова організація, діяльність якої спрямована на просування вітроенергетичних технологій та захист інтересів вітроенергетичного сектору на національному та міжнародному рівнях.

УВЕА об'єднує девелоперів вітроенергетичних проектів, виробників і постачальників вітроенергетичного обладнання, енергетичні і будівельні компанії, вчених і дослідників, юристів, громадські організації, споживачів та інших, задіяних у вітроенергетичному секторі.

Українська вітроенергетична асоціація співпрацює з національними, обласними і місцевими органами влади, сприяє поліпшенню обміну інформацією та досвідом серед всіх учасників енергетичного сектору країни.

Асоціація є членом Всесвітньої вітроенергетичної асоціації WWEA і Європейської асоціації WindEurope.

Юридична фірма SAYENKO KHARENKO – одна з провідних юридичних фірм України, що надає повний спектр юридичних послуг. На сьогодні SAYENKO KHARENKO є однією з найбільших юридичних фірм Києва. Фірма заслужила високу репутацію серед клієнтів завдяки інноваційним юридичним рішенням в усіх основних галузях права:

- Банківське та фінансове право
- Банкрутство та реструктуризація заборгованості
- Взаємодія з державними органами (GR)
- Вирішення судових спорів
- Захист персональних даних
- Конкурентне право
- Корпоративна безпека
- Корпоративне право та M&A
- Кримінально-правовий захист
- Міжнародна торгівля
- Міжнародний арбітраж
- Нерухомість
- Оподаткування
- Ринки капіталу
- Трудове право та комплаєнс
- Управління приватним капіталом

Команда SAYENKO KHARENKO розробила багато нових продуктів і структурувала значну кількість інноваційних трансакцій, сприяючи розвитку провідних галузей економіки України. Клієнти SAYENKO KHARENKO зазначають, що головні переваги співпраці з фірмою – це практичність і ефективність юридичного супроводу, а також чітке розуміння стратегічних бізнес-цілей клієнтів.

Sayenko KHARENKO виступає юридичним радником найбільших міжнародних банків і фінансових установ, компаній з Fortune 500, промислових груп, міжнародних громадських організацій та індивідуальних інвесторів.

ЗМІСТ

I. ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ	5
1.1. Ключові показники 2017 року	6
1.2. Паливно-енергетичний комплекс України у 2017 році	8
1.3. Сектор відновлюваної енергетики	10
1.4. «Єдине вікно» ДП «НЕК «Укренерго»	11
1.5. Приєднання України до IRENA	12
1.6. Нова Енергетична стратегія України до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»	13
1.7. Вітротурбіни українського виробництва	16
1.8. Вітрові потужності, введені в експлуатацію у 2017 році	18
1.9. Національні вітроенергетичні проекти	22
II. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ВІРОЕНЕРГЕТИКИ У 2017 РОЦІ	26
2.1. Зміни у законодавстві, які відбулися у 2017 році	27
2.2. Основні нормативно-правові акти, прийняття яких очікується у 2018 році	36
III. ДІЯЛЬНІСТЬ УВЕА	39
3.1. Участь у законодавчому процесі	41
3.2. Публікації	43
3.3. Співпраця УВЕА з профільними державними установами і організаціями	44
3.4. Участь УВЕА у профільних заходах	48
3.5. Розширення партнерства	56

СКОРОЧЕННЯ, АБРЕВІАТУРИ

АЕС	Атомна електростанція
АДЕ	Альтернативні джерела енергії
ВЕС	Вітрова електростанція
ВЕУ	Вітроенергетична установка
ВДЕ	Відновлювані джерела енергії
ГАЕС	Гідроакумуюча електростанція
ГВт	Гігават
ГЕС	Гідроелектростанція
ГР	Громадська рада
ГС	Громадська спілка
Держенерго- ефективність	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України
ЕЕ	Енергоефективність і енергозбереження
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку / EBRD
ЗПЕЕ	Загальне первинне постачання енергії, що розраховується як сума виробництва (<i>видобутку</i>), імпорту, експорту, міжнародного бункерування суден та зміни запасів енергоресурсів у країні
ДП	Державне підприємство
кВт	Кіловат
МВт	Мегават
МГЕС	Мала гідроелектростанція
МФК	Міжнародна фінансова корпорація / IFC
НЕК	Національна енергетична компанія
НКРЕКП	Національна Комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики і комунальних послуг
НПД	Національний план дій
НЕС	Нова Енергетична стратегія України до 2035 року
ОЕС	Об'єднана енергетична система
Паризька угода	Угода щодо Рамкової конвенції ООН про зміну клімату щодо регулювання заходів зі зменшення викидів CO ₂ з 2020 року, прийнята на COP 21
ПЕК	Паливно-енергетичний комплекс
СЕС	Сонячна електростанція
ТЕС	Теплоелектростанція
ТЕЦ	Теплоенергоцентр
т у.п.	Тонна умовного палива
ENTSO-E	European Network of Transmission System Operators for Electricity) / Європейська мережа системних операторів передачі електроенергії
ENTSO-G	European Network of Transmission System Operators for Gas / Європейська мережа операторів газотранспортних систем
IRENA	International Renewable Energy agency / Міжнародне агентство з відновлюваних джерел енергії
WWEA	World Wind Energy Association / Всесвітня вітроенергетична асоціація
WWEC	World Wind Energy Conference / Всесвітня вітроенергетична конференція

A photograph of a wind farm with several white wind turbines in a green field under a clear sky. The central turbine is the largest and most prominent, with the brand name 'Vestas' visible on its nacelle. Other smaller turbines are visible in the background, partially obscured by trees. The foreground shows a blurred green field.

I. СЕКТОР ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

1.1. КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ 2017 РОКУ

2017 рік можна назвати роком виходу сектора «зеленої» електроенергетики зі стану стагнації. Після дворічної відсутності активності з боку міжнародних фінансових інституцій стосовно фінансування нових проектів відновлюваної енергетики поточний рік став досить успішним, надавши надію на реалізацію нових, більш потужних проектів відновлюваної енергетики на найближчі 2-3 роки.

Рисунок 1.1.1. Динаміка розвитку вітроенергетичного сектору на території України та півострова Крим, 2009-2017

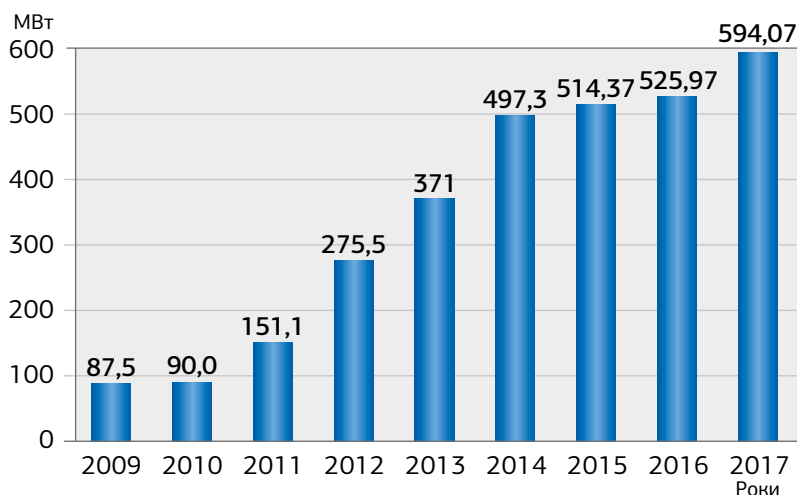
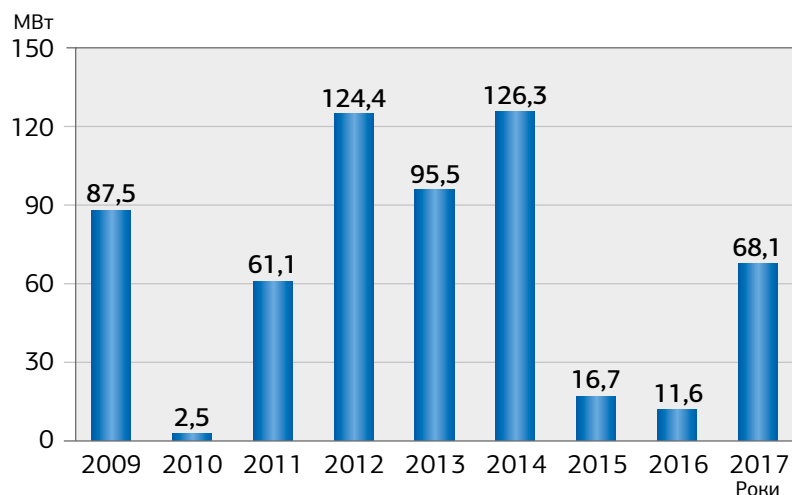

Рисунок 1.1.2. Щорічний приріст вітроенергетичних потужностей по роках

Активна позиція щодо фінансування «зелених» проектів з боку ПАТ АКЦІОНЕРНОГО БАНКУ «УКРГАЗБАНК», ЄБРР, МФК, NEFCO, IFU та інших фінансових інституцій, інтерес до України з боку американської Корпорації закордонних приватних інвестицій (OPIC) значно покращили інвестиційний клімат в нашій країні.

Прийняті українським парламентом нові закони «Про ринок електричної енергії» і «Оцінка впливу на довкілля» зіграли свою позитивну роль в цьому процесі.

Станом на кінець 2017 року загальна встановлена вітроенергетична потужність в Україні зросла до **594,07 МВт**, з яких **506,26 МВт** знаходяться на материковій частині України (138 МВт на окупованій Російською Федерацією території в Луганській та Донецькій областях). Встановлена потужність ВЕС в Криму залишилася без змін і становить, як і в 2013 році, 87,8 МВт.

На кінець 2017 року 273,83 МВт вітроенергетичних потужностей поставляли електроенергію до Об'єднаної енергетичної системи України за «зеленим» тарифом. У зв'язку з відсутністю кворуму на засіданнях НКРЕКП в листопаді-грудні 2017 року 44,4 МВт вітроенергетичних потужностей отримали «зелений» тариф лише в першій декаді січня 2018 року.

За даними анкетування виробників вітрової електроенергії, яке проводило УБЕА, у 2017 році ВЕС, розташовані на материковій частині України, поставили у мережу **970,496 млн кВт·год** електроенергії. Постачання електроенергії сонячними і вітровими електростанціями, які перебувають на анексованій території АР Крим, до Об'єднаної енергетичної системи України припинено з квітня 2014 року.

«Зелена» електроенергія, вироблена за рахунок енергії вітру, дозволила скоротити викиди CO₂ в атмосферу на більш ніж на **736 500 тонн**. Обсяг електроенергії, виробленої за рахунок енергії вітру у 2017 році, достатній для забезпечення понад 207 000 українських домогосподарств за середнього їх споживання 400 кВт·год електроенергії на місяць.

Енергія вітру заміщує генерацію електроенергії за рахунок спалювання викопного палива, це не тільки зменшує викиди CO₂, але також дозволяє уникнути витрати на придбання цих палив. В 2017 році за рахунок використання вітроенергетичних технологій було зекономлено близько **340 780 т у.п. або 454 374 т вугілля**.

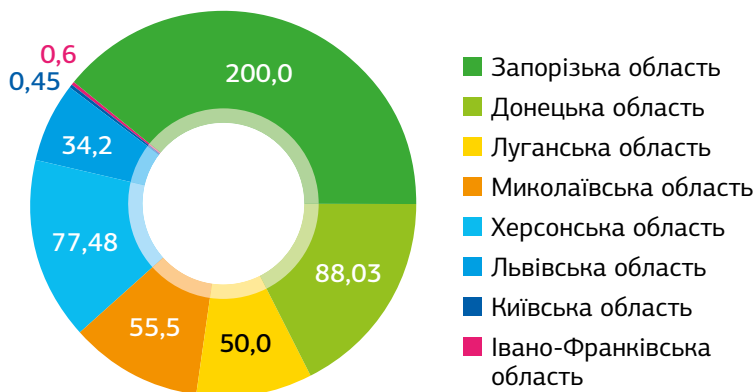
Національний вітроенергетичний сектор сприяє наповненню державного і місцевих бюджетів у вигляді податків, зборів тощо, таким чином сприяючи економічному розвитку країни. Зокрема лише вітроенергетичні компанії, які сьогодні оперують вітростанціями в Україні, а саме: операційна компанія ДТЕК ВДЕ (її вітроенергетичні станції), Керуюча компанія «Вітряні парки України», група компаній «Віндкрафт», і ТОВ «Еко Оптіма» перерахували до бюджету майже **1,184 млрд гривень**. І це не враховуючи вітроенергетичні компанії, які наразі розвивають вітроенергетичні проекти!

У 2017 році кількість безпосередньо працюючих у вітроенергетичних компаніях в Україні склала 296 фахівців. При цьому, за результатами анкетування, частка жінок склала 20%. Вітроенергетика створює робочі місця, і не лише у виробництві вітроенергетичного обладнання та генерації електроенергії, а й у багатьох інших галузях промисловості та економіки. Всього біля 900 осіб були задіяні, як безпосередньо так і опосередковано (машино-будівельний комплекс, інженерно-проектні, транспортні, юридичні компанії тощо) у вітроенергетичному секторі країни.

Яскравим прикладом створення вітроенергетикою робочих місць на підприємствах інших галузей країни є залучення заводів України до виготовлення різних компонентів вітротурбін Фурляндер Віндтехнолоджі (див. розділ «Турбіни українського виробництва»).

З точки зору встановлених потужностей у 2017 році продовжує лідирувати Запорізька область, в якій розташована одна з найбільших в Європі Ботієвська вітроелектростанція, що належить ДТЕК ВДЕ. Ще декілька вітроенергетичних проектів компанії наразі впроваджуються також на території Запорізької області. За 2017 рік зросла вітроенергетична потужність у Херсонській, Миколаївській та Львівській областях. В Івано-Франківській області була встановлена перша вітротурбіна.

Рисунок 1.1.3. Розподіл вітроенергетичних потужностей по областях материкової частини України, МВт, 2017

1.2. ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПЛЕКС УКРАЇНИ У 2017 РОЦІ

Загальна встановлена потужність електричних станцій ОЕС України на кінець 2017 року (без енергогенеруючих об'єктів Кримської електроенергетичної системи) складає 55,7 ГВт, з яких 62,3% припадає на теплові електростанції (ТЕС, ТЕЦ, блок-станції), 24,8% – на атомні електростанції, 11,2% – на гідроелектростанції і гідроакumuлюючі електростанції, 1,7% – на електростанції, що працюють на відновлюваних джерелах енергії – ВЕС, СЕС, БіоЕС.

Основні генеруючі потужності ОЕС України зосереджені на:

- 4 атомних електростанцій (15 енергоблоків, з яких 13 потужністю 1 000 МВт та по одному енергоблоку потужністю 415 та 420 МВт);
- каскадах з 7 гідроелектростанцій на річках Дніпро та Дністер із загальним числом гідроагрегатів 94 одиниці, а також на 3-ох гідроакumuлюючих електростанціях (11 ГА з потужністю від 37 МВт до 324 МВт);
- 12 ТЕС генеруючих компаній з 83-ма енергоблоками з одиничною потужністю 150, 200, 300, 800 МВт (150 МВт – 6 одиниць, 200 МВт – 32, 300 МВт – 38, 800 МВт – 7) та 4 турбогенератори;
- 3 великих ТЕЦ (Київська ТЕЦ-5, 6 та Харківська ТЕЦ-5) з 9 енергоблоками потужністю 100 (110) МВт (4) та 250 МВт (5)¹.
- 14 ТЕС генеруючих компаній з 97-ми енергоблоками з одиничною потужністю 150, 200, 300, 800 МВт (150 МВт – 6 одиниць, 200 МВт – 42, 300 МВт – 42, 800 МВт – 7) та 4 турбогенератори.

За січень-грудень 2017 року, за попередніми даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи України, склав 155 414,4 млн кВт·год, що на 0,4% більше ніж за 12 місяців 2016 року. При цьому, тепловими електростанціями енергогенеруючих компаній вироблено 44 960,1 млн кВт·год, що на 11,0% менше ніж за 12 місяців 2016 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 10 881,5 млн кВт·год, що на 6,7% менше ніж за відповідний період 2016 року. Атомними електростанціями вироблено 85 576,2 млн кВт·год, що у порівнянні з відповідним періодом 2016 р. більше на 5,4%. Гідроелектростанціями та гідроакumuлюючими електростанціями за 12 місяців 2017 року вироблено 10 567,3 млн кВт·год, що на 13,7% більше ніж за 12 місяців 2016 року.

Виробництво електроенергії блок-станціями та іншими джерелами за 12 місяців 2017 року склало 1532,9 млн кВт·год, що на 1,8% менше ніж за відповідний період 2016 року.

¹з урахування неконтрольованої території Донецької та Луганської областей

Таблиця. 1.2.1. Встановлена потужність електричних станцій ОЕС України, по роках, ГВт

РІК	Сумарна встановлена потужність	АЕС	%	ТЕС ГК	%	ТЕЦ, Інші ТЕС	%	ГЕС ГАЕС	%	ВЕС СЕС БіоЕС	%
2014	55.1	13.8	25.1	27.7	50.3	6.6	12.0	5.9	10.6	1.1	2.0
2015	54.8	13.8	25.2	27.8	50.7	6.5	11.8	5.9	10.7	0.8	1.5
2016	55.3	13.8	25.0	27.8	50.3	6.5	11.8	6.2	11.2	1.0	1.7
2017*	51,8	13,8	26.7	24.6	47.5	6.0	11.5	6,2	11.2	1,2	2.3
2017**	55.7	13.8	24.8	27.9	50.0	6.5	11.6	6.2	11.2	1.3	2.4

* Дані наведені без урахування неконтрольованої території Донецької та Луганської областей.

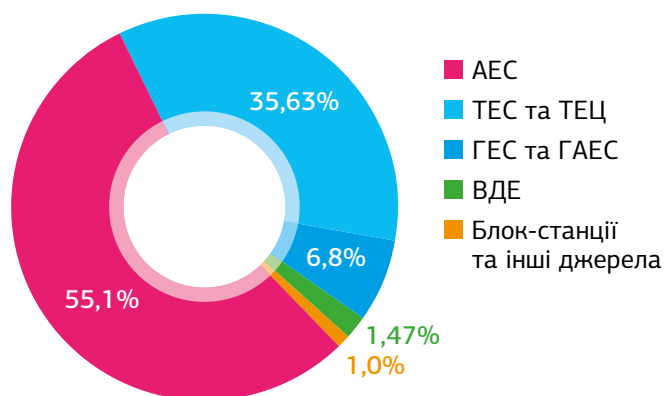
** Дані наведені з урахування неконтрольованої території Донецької та Луганської областей.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 12 місяців 2017 року склало 2 086,3 млн кВт•год, що на 14,9% більше ніж за відповідний період 2016 року.

Виробіток електроенергії по видах генеруючих потужностей від загального по ОЕС наведений у діаграмі 1.2.2.

Згідно даних Міністерства енергетики та вугільної промисловості Україна в 2017 році збільшила експорт електроенергії на 28,6% (на 1 млрд 149,5 млн кВт•год) в порівнянні з 2016 роком – до 5 млрд 166,3 млн кВт•год.

Діаграма 1.2.2. Частка генеруючих потужностей у загальному обсязі електроенергії, генерованої за 2017 рік

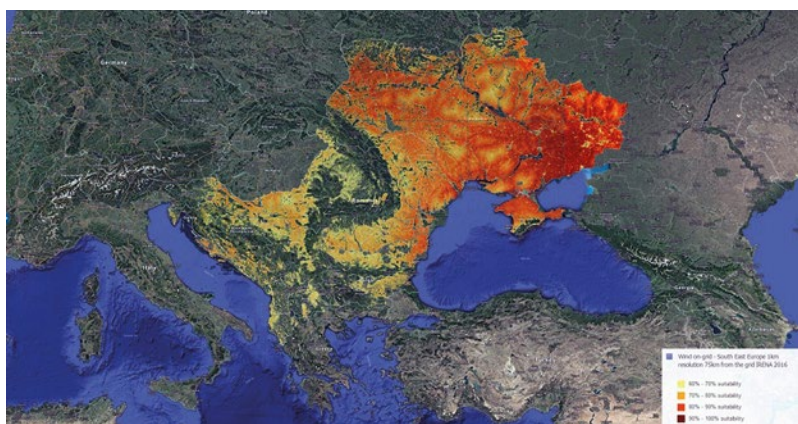
Таблиця. 1.2.3. Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	12 місяців 2016 року		12 місяців 2017 року	
	кВт•год	у % до загального виробництва	кВт•год	у % до загального виробництва
Виробіток електроенергії – всього	154817,4	100,0	155414,4	100,0
у тому числі:				
ТЕС та ТЕЦ, з них:	61494,4	39,7	55841,7	35,63
ТЕС ГК – всього	49902,3	32,2	44960,2	28,9
ТЕЦ та когенераційні установки	11592,1	7,5	10881,5	7,0
ГЕС та ГАЕС, з них:	9297,5	6,0	10567,3	6,8
ГЕС	7663,7	5,0	8982,2	5,8
ГАЕС	1633,8	1,1	1585,1	1,0
АЕС	80950,1	52,3	85576,2	55,1
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)*	1774,3	1,2	2086,3	1,47
Блок-станціями та іншими джерелами	1515,1	1,0	1532,9	1,0

* Дані надані НКРЕКП України.

1.3. СЕКТОР ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Рисунок 1.3.1. Території Південно-Східної Європи придатні для інвестицій у вітрову енергетику

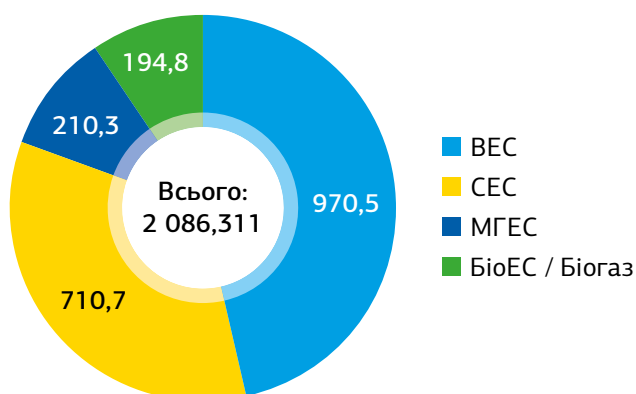

Джерело: IRENA «Cost-competitive renewable power generation: potential across SEE»

Таблиця 1.3.2. Виробництво електроенергії за рахунок ВДЕ у 2017 році за даними НКРЕКП

ВДЕ/РІК	млн кВт·год
ВЕС	970, 496
СЕС	710, 742
МГЕС	210,249
БіоЕС / Біогаз	194,824
Від загального виробництва електроенергії в Україні	1,47%
ВСЬОГО	2 086, 311

Рисунок 1.3.3. «Зелена» генерація у 2017 році по видах ВДЕ, млн кВт·год

Україна володіє значним потенціалом розвитку відновлюваних джерел енергії: як технічно можливим, так і економічно доцільним. Міжнародне агентство з відновлюваних джерел енергії (IRENA) у січні 2017 року здійснило проект з дослідження потенціалу використання ВДЕ у країнах Південно-Східної Європи – «Cost competitive renewable power generation: potential across SEE». За результатами проведеного дослідження було виявлено, що Україна володіє найбільшим серед країн Південно-Східної Європи технічним потенціалом впровадження ВДЕ – 408,2 ГВт (без урахування великих ГЕС). Найбільшою є технічна можливість застосування вітрових та сонячних електростанцій: 321 ГВт та 71 ГВт відповідно. Загальний потенціал виробництва електроенергії з ВДЕ в рік складає більше 1 млн ГВт·год. Найбільшу частку (~85%) складає вітрова енергетика – 859 тис ГВт·год.

За останні роки, починаючи з 2011 року (рік запуску в країні перших промислово-комерційних ВЕС), встановлені потужності ВДЕ в Україні мають тенденцію до щорічного зростання. Від'ємний приріст генеруючих потужностей ВДЕ у 2014-2016 роках, насамперед вітрових, спричинений втратою об'єктів відновлюваної енергетики, розташованих на території анексованого Російською Федерацією Криму та окупованій частині Луганської та Донецької областей.

Поступове економічне відродження, відновлення прийнятних рівнів «зеленого» тарифу, трансформація «вимоги щодо місцевої складової» у «премію за використання обладнання українського виробництва» (Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії» № 514-VIII, 2015 рік) та прийняття Нової енергетичної стратегії України до 2035 року (2017 рік), що передбачає зростання ВДЕ, повернули український ринок відновлюваної енергетики на шлях зростання після майже дворічної стагнації.

Станом на кінець 2017 року встановлена потужність об'єктів відновлюваної енергетики в Україні, які працюють за «зеленим» тарифом, становить 1 183,467 МВт, частка яких у загальному обсязі відпущеної електроенергії становить близько 1,47%. Найбільшу частку серед ВДЕ в Україні займають вітрові та сонячні електростанції, на яких у 2017 році за даними НКРЕКП було вироблено 1 681, 232 МВт·год.

Приріст встановлених потужностей відновлюваної енергетики в Україні в 2017 році склав 301,41 МВт проти 120,649 МВт в минулому 2016 році.

Наразі встановлена потужність ВДЕ в ОЕС України становить:

- ВЕС – 506,26 МВт;
- СЕС – 735,835 МВт;
- СЕС дахові – 6,058 МВт;
- МГЕС – 94,615 МВт;
- БіоЕС – 38,7 МВт;
- Біогаз – 34,429 МВт.

За 12 місяців всіма видами ВДЕ вироблено 2 086,311 млн кВт•год (що перевищило торішні досягнення на 311,986 млн кВт•год).

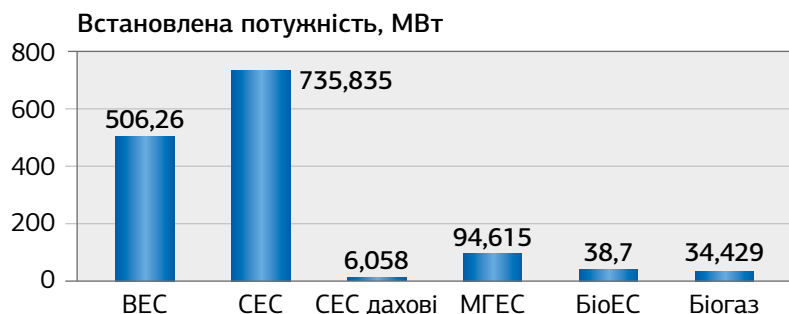
СЕС за 12 місяців 2017 року виробили 710,742 млн кВт•год, що на 218, 580 млн кВт•год (або на 31%) більше обсягу виробітку за аналогічний період 2016 року.

МГЕС генерували 210,249 млн кВт•год, що на 21,026 млн кВт•год (або на 10%) перевищує минулорічний показник.

У 2017 році виробники електроенергії з біомаси згенерували 194, 824 млн кВт•год, тобто на 26,348 млн кВт•год (або на 13,5%) більше ніж в аналогічний період 2016 року.

В кінці 2016 року для виробників «зеленої» енергії ДП «НЕК «Укренерго» впровадила «єдине вікно» для спрощення процедури приєднання до магістральних мереж Укренерго.

Рисунок 1.3.4. Структура потужностей ВДЕ на материковій частині України, МВт, 2017

1.4. «ЄДИНЕ ВІКНО» ДП «НЕК «УКРЕНЕРГО»

Основні принципи «єдиного вікна»:

- максимальне скорочення терміну видачі технічних умов на приєднання до магістральних електромереж;
- заявник спілкується з оператором «єдиного вікна» та через форми зворотного зв'язку;
- клієнтоорієнтованість – оператор намагатиметься максимально допомогти клієнту, щоб його документація відповідала вимогам законодавства та нормативних документів компанії.

Всі необхідні документи можна подати будь-яким зручним для клієнта способом: особисто через спеціальну поштову скриньку, поштою або через он-лайн форми, інтегровані на офіційному сайті компанії у розділі «Клієнтам». Електронні форми дозволяють подати заяву про виконання заходів з приєднання електроустановок певної потужності до електромереж Укренерго, отримання вихідних даних для розробки техніко-економічно-

Рисунок 1.4. Інтерактивна карта магістральних мереж ДП «НЕК «Укренерго»

го обґрунтування схеми приєднання об'єкта, погодження ТЕО замовнику, погодження технічних умов, що видаються енергопостачальними компаніями (обленерго).

Наступним кроком назустріч «зеленій» енергії у квітні 2017 року ДП «НЕК «Укренерго» реалізувало на своєму сайті новий сервіс – інтерактивну карту магістральних мереж компанії та он-лайн калькулятор. На інтерактивній карті нанесені всі підстанції та магістральні лінії електропередачі ДП «НЕК «Укренерго», а завдяки інтегрованим даним, можна попередньо визначити технічні можливості приєднання нової генерації, детально ознайомившись з планом та схемою підстанції.

У допомогу інвестору ДП «НЕК «Укренерго» розробили «зелений калькулятор», який розрахує орієнтовну вартість такого приєднання. За даними ДП «НЕК «Укренерго» у 2017 році кількість звернень про приєднання генерації з відновлюваних джерел енергії до мереж ДП «НЕК «Укренерго» порівняно з 2016 роком зросла у понад 4 рази, термін розгляду таких заявок скоротився більш ніж удвічі і становить в середньому 15 днів. Крім того, сторінку веб-сайту з інтерактивною картою та калькулятором відвідало понад 8 тис користувачів.

1.5. ПРИЄДНАННЯ УКРАЇНИ ДО IRENA

7 січня 2018 року вступив в силу Закон України «Про приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії (IRENA)», розроблений Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України.

Діяльність Міжнародного агентства з відновлюваних джерел енергії IRENA² направлена на забезпечення швидкого переходу до широкого та сталого використання відновлюваних джерел енергії у глобальних масштабах.

Програма роботи IRENA сприяє доступу до інформації з питань вироблення та використання енергії з відновлюваних джерел, включаючи перевірені дані про потенціал відновлюваних джерел енергії, передовий досвід, ефективні фінансові механізми та дані щодо новітньої технологічної експертизи, а також передбачає надання практичних

порад промисловим державам, які розвиваються, щодо покращення їх нормативно-правової бази, залучення інвестицій та нарощування потенціалу у відповідній сфері.

Участь України в IRENA дозволить:

- подавати заявки до Абудабійського фонду розвитку (ADFD)³ щодо отримання пільгових кредитів;
- отримати доступ до всієї наявної в IRENA інформації щодо використання відновлюваних джерел енергії, результатів новітніх досліджень та передового досвіду, а також прогресивних механізмів фінансування розвитку альтернативної енергетики;
- налагодити плідне співробітництво між Україною та розвинутими державами світу з метою розвитку альтернативної енергетики;
- створити умови для залучення експертної допомоги IRENA щодо покращення нормативно-правової бази України у сфері відновлюваної енергетики;
- сприяти зменшенню залежності економіки України від імпорту традиційних енергоносіїв, підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світових ринках та ефективності споживання паливно-енергетичних ресурсів;
- збільшити інвестиції у «зелені» проекти.

² Членство в IRENA відкрите для держав, які є членами Організації Об'єднаних Націй або регіональних міжурядових організацій з економічної інтеграції, діяльність яких узгоджується з цілями Агентства. На даний час членами IRENA є 150 держав і ще 30 держав розпочали процес набуття членства в Агентстві.

³ Наразі бюджет фонду складає 350 млн. дол. США, кредити надаються на конкурсній основі під 1 – 2 % терміном до 20 років, включаючи 5-річний пільговий період, при умові співфінансування 50/50 (<http://www.adfd.ae>)

1.6. НОВА ЕНЕРГЕТИЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ДО 2035 РОКУ: БЕЗПЕКА, ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ

18 серпня 2017 року на своєму засіданні Кабінет міністрів України схвалив проект Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», (надалі – *Енергостратегія*), таким чином визначивши стратегічні орієнтири розвитку паливно-енергетичного комплексу України на період до 2035 року.

Стратегія передбачає реформування енергетичного комплексу України, яке буде завершено до 2025 року. В рамках реалізації НЕС планується знизити енергоємність економіки в два рази до

2030 року і збільшити виробництво як традиційних, так і відновлюваних джерел енергії.

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман назвав затвердження енергетичної стратегії України до 2035 року історичним днем. «Згідно з новою стратегією, нова структура потреб в енергетиці виглядає так: атомна енергія до 2035 року буде давати 50% електроенергії країни, відновлювані джерела – 25%, гідроенергетика – 13%, а решта буде покриватися за рахунок теплових електростанцій», – зазначив прем'єр.

Передбачено наступні три етапи імплементації стратегії:

ЕТАП 1-Й. РЕФОРМУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ (до 2020 року)

У зазначений термін передбачається завершення імплементації Третього енергетичного пакета та інституційної інтеграції України до ENTSO-G, а також виконання більшої частини заходів з інтеграції ОЕС України до енергосистеми ENTSO-E. Реформування енергетичних компаній відповідно до зобов'язань України у межах Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, збільшення видобутку газу, зниження енергоємності ВВП та подальший розвиток ВДЕ – ось ключові завдання реалізації НЕС на цьому етапі.

На першому етапі очікується досягнути радикального прогресу у сфері ВДЕ через збільшення їх частки у кінцевому споживанні до 11% (8% від загального первинного постачання енергії) за рахунок проведення стабільної та прогнозованої політики у сфері стимулювання розвитку ВДЕ та у сфері залучення інвестицій.

ЕТАП 2-Й. ОПТИМІЗАЦІЯ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ (до 2025 року)

Другий етап впровадження енергетичної стратегії буде орієнтований на роботу в умовах нового ринкового середовища та фактичної інтеграції ОЕС України з енергосистемою Європи, що суттєво вплине на обґрунтування вибору об'єктів для реконструкції або нового будівництва в енергетичній сфері та на підвищення енергоефективності.

ДО 2025 РОКУ ЕНЕРГОСТРАТЕГІЯ ПРОГНОЗУЄ ЗРОСТАННЯ ЧАСТКИ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ДО РІВНЯ 12% ВІД ЗППЕ.

ЕТАП 3-Й. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (до 2035 року)

Третій етап НЕС спрямований на інноваційний розвиток енергетичного сектору й будівництво нової генерації. Інвестиції у нові потужності генерації для заміщення потужностей, що мають бути виведені з експлуатації. Вибір типу генерації залежатиме від прогнозної цінової кон'юнктури на паливо й інтенсивності розвитку кожного типу генерацій, що сприятиме підвищенню рівня конкуренції між ними; від впровадження смарт-технологій для вирівнювання піків споживання.

Досягнення цілей, визначених НЕС, передбачається здійснювати поетапно шляхом виконання планів заходів, які розробляються Кабінетом Міністрів України на періоди 3-5 років.

Таблиця 1.6.1. Структура ЗППЕ України, млн т н.е.

НАЙМЕНУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ПЕРВИННОГО ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГІЇ	2010 рік	2015 рік	2020 рік (прогноз)	2025 рік (прогноз)	2030 рік (прогноз)	2035 рік (прогноз)
Вугілля	38,3	27,3	18	14	13	12
Природний газ	55,2	26,1	24,3	27	28	29
Нафтопродукти	13,2	10,5	9,5	8	7,5	7
Атомна енергія	23,4	23,0	24	28	27	24
Біомаса, біопаливо та відходи	1,5	2,1	4	6	8	11
Сонячна та вітрова енергія	0,0	0,1	1	2	5	10
ГЕС	1,1	0,5	1	1	1	1
Термальна енергія*		0,5	0,5	1	1,5	2
ВСЬОГО	132,3	90,1	82,3	87	91	97

* Термальна енергія доквілля та скидні ресурси техногенного походження.

НА ТРЕТЬОМУ ЕТАПІ
ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ
ВИКОРИСТАННЯ ВДЕ ДО 25%
ВІД ЗППП.

Результатом реалізації Енергетичної стратегії має стати перетворення паливно-енергетичного комплексу України із проблемного, що потребує постійної державної підтримки, на сучасну, конкурентоспроможну та ефективну галузь – локомотив модернізації економіки, здатний до сталого розвитку у довгостроковій перспективі.

Таблиця 1.6.2. Сонячна та вітрова енергія у Структурі ЗППЕ України:

НАЙМЕНУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ПЕРВИННОГО ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГІЇ		2015 (факт)	2020 (прогноз)	2025 (прогноз)	2030 (прогноз)	2035 рік (прогноз)
Сонячна та вітрова енергія	млн. т	0,1	1	2	5	10
	%	0,1	1,2	2,4	5,5	10,4

Таблиця 1.6.3. Орієнтовний прогноз виробництва електроенергії до 2035 року (млрд кВт•год)

НАЙМЕНУВАННЯ СКЛАДОВИХ СТРУКТУРИ ГЕНЕРАЦІЇ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ (базовий сценарій)	2015 (факт)	2020 (прогноз)	2025 (прогноз)	2030 (прогноз)	2035 рік (прогноз)
Гідро	7	10	12	13	13
Сонце і вітер	1,6	9	12	18	25

Таблиця 1.6.4. Ключові показники ефективності Енергостратегії у часі

ОПИС КЛЮЧОВОГО ПОКАЗНИКА ЕФЕКТИВНОСТІ		Тип	2015	2020	2025	2030	2035
Частка ВДЕ (включно з гідроенергуючими потужностями та термальною енергією)	у ЗППЕ, %	мета	4	8	12	17	25

Таблиця 1.6.5. Структура ЗППЕ України, %

НАЙМЕНУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ПЕРВИННОГО ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГІЇ	2015 рік	2020 рік (прогноз)	2025 рік (прогноз)	2030 рік (прогноз)	2035 рік (прогноз)
Вугілля	30,4	22	16,1	14,3	12,5
Природний газ	28,9	29,3	31	30,8	30,2
Нафтопродукти	11,6	11,5	9,2	8,2	7,3
Атомна енергія	25,5	29,3	32,2	29,7	25,0
Біомаса, біопаливо та відходи	2,3	4,9	6,9	8,8	11,5
Сонячна та вітрова енергія	0,1	1,2	2,4	5,5	10,4
ГЕС	0,5	1,2	1,1	1,1	1,0
Термальна енергія*	0,6	0,6	1,1	1,6	2,1
Всього	100	100	100	100	100
У т.ч. викопні ресурси	96	92	88	83	75
У т.ч. відновлювані ресурси	4	8	12	17	25

* Термальна енергія довілля та скидні ресурси техногенного походження.

1.7. ВІТРОТУРБИНИ УКРАЇНСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

17 травня 2017 року на Краматорському заводі ТОВ «Фурлендер Віндтехнологі» було завершено виробництво першої ВЕУ потужністю 3,2 МВт. Ця модель є найпотужнішою з коли-небудь вироблених ВЕУ не тільки в Україні, а й на всьому пострадянському просторі!

За словами директора ТОВ «Фурлендер Віндтехнологі» Євгенія Нікітенко, виробничий потенціал вітчизняних підприємств дозволяє виробляти більше 50% складових вітроенергетичної установки. У виробничому циклі виготовлення вітроенергетичних установок задіяні і інші підприємства Краматорська: Краматорський завод важкого верстатобудування, Енергомашспецсталь, Новокраматорський завод важкого машинобудування. Пластик маточини і пластик гондоли, так звана обшивка гондоли, – також українського виробництва, а саме Миколаївського підприємства «ECTA Ltd».

В Україні налагоджено виробництво вежі і анкерного кошика, виготовляються склопластикові kabіни гондоли і обтічника маточини, здійснюється механічна обробка відливання маточини, виготовляється безліч дрібних металевих деталей і конструкцій для вітротурбін мегаватного класу. Крім того, здійснюється безпосередньо зборка гондоли і маточини, а також монтаж і запуск установок.

У планах компанії налагодити виробництво вітроенергетичних установок ще більшої потужності – до 4.5 МВт.

Відкриваючи урочистий захід з нагоди завершення виробництва 3,2 МВт вітротурбіни, представник Донецької ОДА – директор Департаменту розвитку базових галузей промисловості Артем Литвинов підкреслив: «Це ще один крок, який ми зробили до енергетичної незалежності України. І дуже важливо, що ця вітротурбіна вироблена в Донецькій області».

За словами голови правління Української вітроенергетичної асоціації, віце-президента Всесвітньої вітроенергетичної асоціації, Андрія Конеченкова, для Європи виробництво ВЕУ такої потужності – вже норма. Тому первісток краматорського підприємства «Фурлендер Віндтехнологджі» – це ще один серйозний крок вперед по просуванню української продукції на європейському ринку.

До теперішнього часу на заводі було випущено 22 вітротурбіни однією потужністю 2 МВт та 76 ВЕУ по 2,5 МВт кожна. У планах компанії – подальше розширення існуючих потужностей. В 2018 році планується встановлення першої ВЕУ потужністю 3,5 МВт, а в 2019 році – установка першої ВЕУ потужністю 4 МВт.

1.8. ВІТРОВІ ПОТУЖНОСТІ, ВВЕДЕНІ В ЕКСПЛУАТАЦІЮ У 2017 РОЦІ

НОВОТРОЇЦЬКА ВІТРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ

29 вересня 2017 року відбулося урочисте відкриття першої черги Новотроїцької ВЕС в Херсонській області загальною потужністю 69 МВт. Першу чергу Новотроїцької ВЕС загальної потужності 43.8 МВт складають 12 вітротурбін Vestas V-126 одиничною потужністю 3,65 МВт.

У церемонії відкриття ВЕС приймала участь досить поважна делегація іноземних та українських гостей, до складу якої входили і представники фінансових установ, від яких сьогодні залежить подальше фінансування вітроенергетичних проєктів в Україні, зокрема голова правління ПАТ АБ «Укргазбанк» Кирило Шевченко, старший банкір Департаменту електроенергетики ЄБРР Ольга Єрьоміна. З привітальним словом до учасників заходу звернулись Наталя Бойко, заступник Міністра Міненерговугілля з питань європейської інтеграції, керівник ДП «НЕК «Укренерго» Всеволод Ковальчук, Голова Держенергоефективності Сергій Савчук, народний депутат України Олексій Рябчин. Єва Сведлінг, Державний Секретар Міністра з міжнародного розвитку, співробітництва та клімату Швеції, наголосила на важливості вітроенергетичних технологій в боротьбі зі зміною клімату і привітала присутніх з такою важливою подією як відкриття нової вітроелектростанції.

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ ВІТРОПАРК

18 жовтня 2017 року у Миколаївській області відбувся урочистий запуск 3,0 МВт вітротурбіни (ВЕУ) компанії ТОВ «Фурлендер Віндтехнологі» на майданчику другої черги Причорноморського вітропарку.

Виступаючи на урочистій церемонії, присвяченій введенню в експлуатацію вітротурбіни українського виробництва Юрій Шевченко, представник компанії-виробника повідомив: «Якщо розглядати всі комплектуючі вітротурбіни, то виробництво башти є найбільш простою операцією, що дозволяє, в той же час, отримати 5% бонус до існуючого «зеленого» тарифу відповідно до законодавства України. Ще одна деталь ВЕУ, а саме анкерний кошик, що «зв'язує» фундамент з баштою, також виробляються на нашому заводі. Крім того, ми здійснюємо виливок, збірку і тестування маточини». І хоча поки трансформатори в Україні не виробляються, за словами Юрія Шевченка на заводі розроблено технічне рішення з модернізації трансформаторів, особливо в разі збоїв їх роботи.

На сьогодні Причорноморський вітропарк складається з двох ВЕУ одиничної потужності 2,5 МВт і однієї 3,0 МВт вітротурбіни. У 2018 році планується подальше розширення Причорноморського вітропарку – встановлення ще 4 ВЕУ одиничною потужністю 3,2 МВт. УК «Вітряні парки України» – перша і наразі єдина компанія як в Україні, так і на всьому пострадянському просторі, яка використовує в своїх проектах вітротурбіни національного виробника.

ВЕС «СТАРИЙ САМБІР-2»

26 жовтня 2017 року на Львівщині у Старо-самбірському районі група компаній ЕКО-Оптіма урочисто відкрила свою нову вітрову електростанцію «Старий Самбір-2» загальною потужністю 20,7 МВт, що складається з 6 вітротурбін виробництва компанії Vestas з одиничною потужністю 3,45 МВт. Річне виробництво електроенергії очікується на рівні 56 млн кВт·год, що достатньо для забезпечення екологічно чистою електроенергією два з половиною райони області.

Присутніх на офіційному відкритті електростанції привітали перший віце-прем'єр-міністр України Степан Кубів, голова Львівської ОДА Олег Синютка, директор представництва ЄБРР в Україні Шевкі Аджунер та директор ВЕС «Старий Самбір-2» Максим Козицький.

Перший віце-прем'єр України Степан Кубів: «Вітряні агрегати – це сучасна система інновацій, великі інвестиції та безпечна енергетика. Це повний замкнений цикл продукування, втілення і використання ідей».

Для реалізації проекту вітроелектростанції «Старий Самбір-2» в 2011 році було створено ТОВ «Карпатський вітер», яке є оператором даного проекту. Понад 34 млн євро було інвестовано Європейським Банком Реконструкції та Розвитку (ЄБРР) спільно з фондом «Чистих технологій», Світовим Банком, «Інвестиційним фондом для країн, що розвиваються» (IFU) та «Північною екологічною фінансовою корпорацією» (NEFCO). Відповідна угода була підписана на XVI Міжнародному економічному форумі, що проходив у Львові в листопаді 2016 року.

ВЕС «ШЕВЧЕНКОВЕ-1»

Поблизу села Шевченкове, в урочищі Обідний Долинського району почала генерувати «зелену» електроенергію перша в Івано-Франківській області вітроелектростанція. Перша черга будівництва ВЕС Шевченкове-1 загальною потужністю 6,4 МВт, що складається з вітрової турбіни NORDEX N43/600 одиничною потужністю 600 кВт, введена в експлуатацію у грудні 2017 року. Власником ВЕС є компанія «Вінд Енерджі». Будівництво ВЕС ведеться у співпраці з партнером із Німеччини. В 2018 році планується будівництво 2-гої черги ВЕС Шевченкове-1. В планах компанії будівництво ще одної ВЕС на Івано-Франківщині, а саме ВЕС Шевченкове-2 загальною потужністю 10 МВт.

1.9. НАЦІОНАЛЬНІ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНІ ПРОЕКТИ

Встановлена потужність вітроенергетичного сектору України на кінець 2017 року становила 594,07 МВт, з яких 506,26 МВт знаходяться на материковій частині України (138 МВт на окупованій Російською Федерацією території в Луганській та Донецькій областях). Встановлена потужність ВЕС Криму залишилася без змін і ста-

новить, як і в 2013 році, 87,81 МВт. УВЕА очікує стабільне зростання вітроенергетичних потужностей до 2020 року на рівні понад 200 МВт в рік. Нові вітроенергетичні проекти будуть розвиватися, в першу чергу в таких областях України як Запорізька, Херсонська, Миколаївська, Одеська, Львівська, Івано-Франківська.

Таблиця 1.9.1. Діючі ВЕС материкової частини України станом на 31 грудня 2017 року

№	Назва ВЕС	Повне найменування суб'єкта господарювання, що має у користуванні об'єкт електроенергетики	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та тип вітротурбін	Місце знаходження	Статус ВЕС (в роботі чи будується)
1	Вітряний парк «Новоазовський»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	57,5	23 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500-100	Донецька область	збудовані, знаходяться на окупованій території
2	Вітряний парк «Очаківський» Включає: Дмитровську ВЕС, Тузлівську ВЕС	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	42,5 30 12,5	19 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500-100 12x 2,5 МВт 5 x 2,5 МВт	Миколаївська область	в роботі в роботі в роботі
3	Вітряний парк «Благодатний»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	5	2 x 2,5 МВт	Миколаївська область	в роботі
4	Вітряний парк «Причорноморський»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	8,0	2 x 2,5 МВт 1 x 3,0 МВт	Миколаївська область	в роботі
5	Вітряний парк «Краснодонський»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	25	10 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500-100	Луганська область	збудовані, знаходяться на окупованій території
6	Вітряний парк «Лутугінський»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	25	10 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500-100	Луганська область	збудовані, знаходяться на окупованій території
7	ВЕС «Вітроенергопром»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	30,53	204 x 0,1075 МВт USW56-100 6 x 0,6 МВт Turbowinds T600-48 2 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500-100	Донецька область	збудовані, знаходяться на окупованій території
8	Новоросійська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Україна»	9,23	3 x 3,075 МВт VESTAS V112	Херсонська область	в роботі
9	ВЕС Ставки	ТОВ «Віндкрафт Україна»	9,23	3 x 3,075 МВт VESTAS V112	Херсонська область	в роботі
10	ВЕС Берегова	ТОВ «Віндкрафт Україна»	12,3	4 x 3,075 МВт VESTAS V112	Херсонська область	в роботі
11	Новотроїцька ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Україна»	43,8	12 x 3,65 МВт VESTAS V126	Херсонська область	в роботі
12	Сивашська ВЕС	ТОВ «Сивашенергопром»	2,92	16 x 0,1075 МВт USW56-100 2 x 0,6 МВт Turbowinds T600-48	Херсонська область	в роботі
13	Ботієвська ВЕС	ТОВ «Вінд Пауер» (ДТЕК)	200	65 x 3,075 МВт VESTAS V112	Запорізька область	в роботі
14	ВЕС «Старий Самбір 1»	ТОВ «Еко-Оптіма»	Перша черга 6,6 Друга черга 6,9	2 x 3,3 MW VESTAS V112 2 x 3,45 МВт VESTAS V136	Львівська область	в роботі в роботі
15	ВЕС «Старий Самбір 2»	ТОВ «Карпатський вітер»	20,7	6 x 3,45 МВт VESTAS V136	Львівська область	в роботі
16	Вітротурбіна Bonus	ТОВ «Виробничо-Комерційна Фірма «ЛІГЕНА»	0,45	1 x 0,45 МВт Bonus 450/37	Київська область	в роботі
17	ВЕС «Шевченкове-1»	ТОВ «Вінд Енерджі»	0,6 перша черга	1x0,6 МВт NORDEX N43	Івано-Франківська область	в роботі
ВСЬОГО:			506,26 МВт			

Таблиця 1.9.2. ВЕС на півострові Крим, 2017 рік

№	Назва ВЕС	Повне найменування суб'єкта господарювання, що має у користуванні об'єкт електроенергетики	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та тип вітротурбін	Статус ВЕС
1	Донузлавська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	6,7725	63 x 0,1075 МВт USW56-100	Окуповано РФ
2	Судакська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	3,7625	35 x 0,1075 МВт USW56-100	Окуповано РФ
3	Чорноморська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	1,2	2 x 0,6 МВт Turbowinds T600-48	Окуповано РФ
4	Пресноводненська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	7,39	52 x 0,1075 МВт USW56-100	Окуповано РФ
5	Сакська (Мирнівська) ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	18,4625	155 x 0,1075 МВт USW56-100 3 x 0,6 МВт Turbowinds T600-48	Окуповано РФ
6	Вороб'ювська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	2,365	22 x 0,1075 МВт USW56-100	Окуповано РФ
7	Тарханкутська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	20,05	127 x 0,1075 МВт USW56-100 4 x 0,6 МВт Turbowinds T600-48 2 x 2 МВт UNISON	Окуповано РФ
8	Східно-Кримська ВЕС	Націоналізована окупаційною владою	2,813	15 x 0,1075 МВт USW56-100 2 x 0,6 МВт Turbowinds T600-48	Окуповано РФ
9	Вітряний парк «Керченський»	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	25	10 x 2,5 МВт Fuhrlander FL2500-100	в роботі
ВСЬОГО:			87,81 МВт		

Таблиця 1.9.3. Вітроенергетичні проекти, що будуються станом на 31 грудня 2017 року

№	Назва ВЕС	Повне найменування суб'єкта господарювання, що має у користуванні об'єкт електроенергетики	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та тип вітротурбін
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ				
1	Вітряний парк «Причорноморський» Тузлівська ВЕС Лиманська ВЕС	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	12,8	1 x 3,2 МВт 3 x 3,2 МВт
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ				
2	Овер'янівська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Україна»	69,0	20 x 3,45 МВт VESTAS V126
3	Новотроїцька ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Таврія»	25,55	7 x 3,65 МВт VESTAS V126
ЗАПОРІЗЬСЬКА ОБЛАСТЬ				
4	Приморська ВЕС – 1	ТОВ «Приморська ВЕС» (ДТЕК)	100	>3 МВт
5	Приморська ВЕС – 2	ТОВ «Приморська ВЕС» (ДТЕК)	100	>3 МВт
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ				
6	ВЕС Овід Вінд	GURIS	32,4	9 x 3,6 МВт GE
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ				
7	Шевченківська ВЕС	ТОВ «Вінд Енерджі»	5,8	0,6 МВт NORDEX N43
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ				
8		ТзОВ «Зборівська птахофабрика» м.Зборов	1,32	2x660 кВт Vestas V47
9		ТОВ «Біоенергопродукт»	4,0	2x 2,0 МВт Enercon E70
ВСЬОГО:			350,87	

Таблиця 1.9.4. Вітроенергетичні проекти, що знаходяться на стадії проектування станом на 31 грудня 2017 року

№	Назва ВЕС	Повне найменування суб'єкта господарювання, що має у користуванні об'єкт електроенергетики	Встановлена потужність (МВт)	Кількість та тип вітротурбін
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ				
1	ВЕС Федорівка	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	2,5	1 x 2,5 МВт
2	Вітряний парк «Лиманський» ВЕС Ольвія	ТОВ «УК «Вітряні парки України»	34,5	5 x 3,2 МВт 4 x 2,5 МВт 1 x 4,5 МВт
3	Тілігульська ВЕС	ТОВ «Вітроенергопроект»	500	в процесі тендеру
ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ				
4	Каланчацька ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Каланчак»	300	>3 МВт
5	Чаплинська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Каланчак»	300	>3 МВт
6	Мирненська ВЕС	ТОВ «Віндкрафт Каланчак»	160	>3 МВт
7	Сиваська ВЕС	ТОВ «СИВАШЕНЕРГОПРОМ»	250,0	>4 МВт
ЗАПОРІЗЬСЬКА ОБЛАСТЬ				
8	Орловська ВЕС	ТОВ «Орловська ВЕС» (ДТЕК)	100	>3 МВт
9	ЕуроСаре	ТОВ «Юрокейп Юкрейн 1»	500	в процесі тендеру
10	Азовська ВЕС	ТОВ «Азовінвестпром»	42,5	в процесі тендеру
11	Бельмацька ВЕС	ТОВ «Юкрейніан Вінд Груп»	63,0	в процесі тендеру
ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ				
12	ВЕС Овід Вінд 2	GURIS	50,4	14 x 3,6 МВт
13	Южне Енерджі ВЕС	ТОВ «Южне Енерджі»	72,6	22 x 3,3 МВт
14	Арцизька ВЕС	ТОВ «Арцизька ВЕС»	33	10 x 3,3 МВт
15	Кілійська ВЕС	ТОВ «Кілійська ВЕС»	16,5	5 x 3,3 МВт
16	Суворовська ВЕС	ТОВ «Суворовська ВЕС»	19,8	6 x 3,3 МВт
17	Ізмаїльська ВЕС	ТОВ «Ізмаїльська ВЕС»	36,3	11 x 3,3 МВт
ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ				
18	Сколівська ВЕС	ТОВ «Еко-Оптіма»	50,4	14 x 3,6 МВт
19	Сокальська ВЕС-1	ТОВ «Еко-Оптіма»	23,4	6 x 3,9 МВт
20	Сколівська ВЕС – Атлас Глобал Енерджи – друга черга	ТОВ «Атлас Глобал Енерджи»	40,0	15 x 2,75 МВт
21	Вітряний парк «Вербляньський» Яворівська ВЕС	ТОВ «Вінд Павер Джі Ес Ай»	50,0	15 x 3,3 МВт
22	Вітряний парк «Залузький» Яворівська ВЕС	ТОВ «Вінд Павер Джі Ес Ай»	50,0	15 x 3,3 МВт
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ				
23	Перегінська ВЕС	ТОВ «Кліар Енерджі – Івано-Франківськ»	93,15	в процесі тендеру
24	Вітропарк КУРЯНИ	ТОВ «Вінд Енерджі»	13 ,0	в процесі тендеру
ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ				
25	Воловецька ВЕС	ТОВ «Атлас Воловець Енерджи»	120,0	44 x 2,75 МВт
ВСЬОГО:			2 921,05	

A black cow is lying in a grassy field in the foreground. In the background, a large white wind turbine stands against a clear blue sky. The scene is a rural landscape with a flat horizon.

II. ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ У 2017 РОЦІ

2.1. ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ У 2017 РОЦІ

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО РИНОК ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ».

13 квітня 2017 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про ринок електричної енергії» (надалі – Закон про ринок електроенергії), який опублікований 10 червня 2017 року.

Законом про ринок електроенергії впроваджуються в Україні норми Третього енергетичного пакету ЄС та передбачається перехідний період для впровадження нових для української енергетики сегментів ринку, в тому числі ринку двосторонніх договорів, ринку «на добу наперед», внутрішньодобового ринку, балансуючого ринку і ринку допоміжних послуг.

Зважаючи на прикінцеві та перехідні положення вказаного Закону про ринок електроенергії можна виділити такі основні етапи набрання ним чинності:

11 червня 2017 року – Закон про ринок електроенергії набуває чинності, за винятком окремих його положень.

10 грудня 2017 року (через 6 місяців з дня опублікування) – набули чинності положення Закону про ринок електроенергії щодо відокремлення оператора системи передачі, його сертифікацію та виконання вимог щодо відокремлення і незалежності оператора системи передачі. Оператором системи передачі може бути є юридична особа – власник системи передачі, яка не є складовою частиною вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання та яка здійснює господарську діяльність, що не залежить від діяльності з виробництва, розподілу, постачання електричної енергії та трейдерської діяльності.

Порядок здійснення сертифікації оператора системи передачі електричної енергії затверджено Постановою № 1016 Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг та передбачає прийняття НКРЕКП рішення про сертифікацію або відмову у сертифікації з урахуванням висновку Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

До початку діяльності сертифікованого оператора системи передачі його функції виконує Державне підприємство «НЕК «Укренерго» відповідно до цього Закону.

10 березня 2018 року (через 9 місяців з дня опублікування) – набувають чинності положення Закону про ринок електроенергії, які регламентують приєднання електроустановок до електричних мереж. Передбачається, що Оператор системи розподілу надає послугу як із стандартного так і з нестандартного приєднання «під ключ» відповідно до умов відповідного договору про приєднання.

10 червня 2018 року (через 12 місяців з дня опублікування) – набувають чинності положення Закону про ринок електроенергії стосовно постачальника універсальних послуг, тобто послуг постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам, що гарантує їхні права бути забезпеченими електричною енергією визначеної якості на всій території України. У межах території здійснення діяльності одного постачальника універсальних послуг не допускається здійснення діяльності іншими постачальниками універсальних послуг. Визначення постачальника універсальних послуг здійснюється рішенням Кабінету Міністрів України за результатами конкурсу.

Постачальник універсальних послуг, серед іншого, зобов'язаний купувати електричну енергію, вироблену з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру об'єктами електроенергетики (генеруючими установками) приватних домогосподарств, величина встановленої потужності яких не перевищує 30 кВт, за «зеленим» тарифом в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії такими приватними домогосподарствами. Також Постачальник універсальних послуг надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії.

Набувають чинності положення Закону про ринок електроенергії щодо постачальника «останньої надії», який покликаний забезпечити споживачів електроенергією у разі неможливості електропостачальником з тих або інших причин надати послуги постачання електроенергії споживачам. Постачальник «останньої надії» визначається рішенням Кабінету Міністрів України за результатами конкурсу на строк до трьох років.

10 грудня 2018 року (через 18 місяців з дня опублікування) – набувають чинності положення Закону про ринок електроенергії в частині відокремлення та незалежності оператора системи розподілу.

Оператору системи розподілу забороняється здійснювати діяльність з виробництва та/або передачі, та/або постачання електричної енергії. Передбачаються умови, якими досягається незалежність оператору системи розподілу, що входить до складу вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання. У разі якщо оператор системи розподілу має менше 100 тисяч приєднаних споживачів та його середньомісячний обсяг розподілу електричної енергії не перевищує 20 мільйонів кВт·год, НКРЕКП має право прийняти рішення про його звільнення від виконання вказаних вимог. Оператор системи розподілу, що входить до складу вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання, зобов'язаний розробити та впровадити програму відповідності.

01 липня 2019 року – починає діяти новий ринок електричної енергії, який включає балансуючий ринок та ринок допоміжних послуг, ринок «на добу наперед» та внутрішньодобовий ринок, а також ринок двосторонніх договорів. При цьому балансуючий ринок, ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок та ринок двосторонніх договорів запроваджуються одночасно.

Ринок двосторонніх договорів передбачає купівлю-продаж електричної енергії виробниками, електропостачальниками, оператором системи передачі, оператором систем розподілу, трейдерами, гарантованим покупцем та споживачами. Учасники ринку мають право вільно обирати контрагентів за двосторонніми договорами, укласти ці договори у довільній формі та на умовах, що визначаються за домовленістю сторін з урахуванням встановлених Законом про ринок електроенергії обмежень.

Для участі на **ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку** учасники ринку укладають з оператором ринку договір про участь у ринку за типовою формою. Оператор ринку не має права відмовити в укладенні договору про участь у ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, якщо учасник ринку належним чином виконав усі умови правил ринку щодо доступу до нього. Ціни на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку є вільними (*ринковими*) цінами.

Запроваджується єдиний **балансирующий ринок**, на якому оператором системи передачі здійснюється купівля та продаж електричної енергії для балансування обсягів попиту та пропозиції електричної енергії у межах поточної доби та купівля та продаж електричної енергії з метою врегулювання небалансів електричної енергії сторін, відповідальних за баланс.

Передбачається, що вартість електричної енергії, яка не була відпущена виробником елек-

тричної енергії, що здійснює продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, у результаті виконання ним команди оператора системи передачі на зменшення навантаження, відшкодовується цьому виробнику за встановленим йому «зеленим» тарифом, крім випадків надання таких команд при системних обмеженнях, які є наслідком дії обставин непереборної сили.

Законом запроваджується **ринок допоміжних послуг**, на якому можуть купуватися / надаватися допоміжні послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в Об'єднаній енергосистемі України, підтримання параметрів надійності та якості електричної енергії в ОЕС України, інші послуги, передбачені правилами ринку, наприклад, для забезпечення регулювання частоти та активної потужності, підтримання балансу потужності та енергії в ОЕС України та підтримання параметрів надійності та якості електричної енергії в ОЕС України.

Запроваджується трейдерська діяльність на ринку електричної енергії, яка полягає у перепродажу електричної енергії відповідними суб'єктами господарювання (*трейдерами*). Трейдери здійснюють купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії, крім її продажу за договором постачання електричної енергії споживачу.

Усі учасники ринку, крім споживачів, які купують електроенергію за договором постачання електричної енергії споживачу, несуть **відповідальність за свої небаланси електричної енергії**. Сторони, відповідальні за баланс, зобов'язані нести фінансову відповідальність за небаланси електричної енергії перед оператором системи передачі.

З метою врегулювання небалансів учасник ринку має стати стороною, відповідальною за баланс, або передати свою відповідальність іншій стороні, відповідальній за баланс, шляхом входження до балансуєчої групи. Електропостачальники є сторонами, відповідальними за баланс своїх споживачів.

Врегулюванням небалансів електричної енергії є вчинення стороною, відповідальною за баланс, правочини щодо купівлі-продажу електричної енергії з оператором системи передачі в обсягах небалансів електричної енергії за цінами небалансів, визначеними відповідно до правил ринку.

Діяльність з виробництва електричної енергії здійснюється на підставі чинних ліцензій, виданих до дня набрання чинності цим Законом, до дати, з якої починає діяти новий ринок електричної енергії.

10 червня 2020 року (через 36 місяців з дня опублікування) – оператору системи розподілу забороняється мати на праві власності чи в управлінні акції (частки в статутному капіталі) суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з виробництва та/або постачання (у тому числі постачання споживачам) або передачі електричної енергії, а суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність з виробництва та/або постачання (у тому числі постачання споживачам) або передачі електричної енергії, забороняється мати на праві власності чи в управлінні акції (частки в статутному капіталі) оператора системи розподілу.

Для виробників електроенергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують **альтернативні джерела енергії** Законом встановлюються такі особливості.

I. Можливість продажу Виробниками АДЕ електроенергії (1) за двосторонніми договорами на ринку «на добу наперед», на внутрішньодобовому ринку та на балансуєчому ринку за цінами, що склалися на відповідних ринках, або (2) за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього. За «зеленим» тарифом купівлю електроенергії у Виробників АДЕ здійснює гарантований покупець протягом усього строку застосування «зеленого» тарифу.

II. Договір купівлі-продажу електроенергії може укладатись Виробниками АДЕ з гарантованим покупцем у будь-який час до початку будівництва та/або введення в експлуатацію відповідних об'єктів електроенергетики.

У разі якщо об'єкт електроенергетики або черга будівництва електричної станції (пусковий комплекс), не введено в експлуатацію протягом трьох років з дати реєстрації відповідної декларації про початок виконання будівельних робіт або отримання дозволу на виконання будівельних робіт, укладений договір втрачає силу.

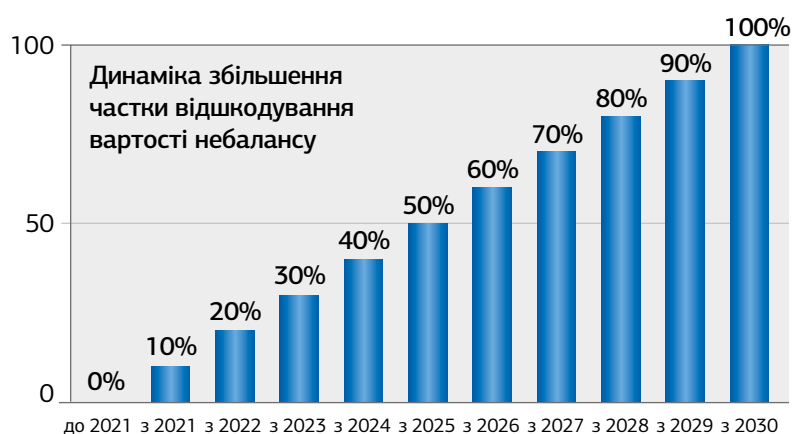
Договір купівлі-продажу електроенергії за «зеленим» тарифом укладається на весь строк дії «зеленого» тарифу.

III. Передбачається об'єднання Виробників АДЕ у балансуєчу групу виробників за «зеленим» тарифом, стороною, відповідальною за баланс у якій є гарантований покупець.

За відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії Виробників АДЕ від їхніх погодинних графіків відпуску електроенергії виробниками, які входять до балансуєчої групи виробників за «зеленим» тарифом, відшкодовується частка вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця відповідно

до правил функціонування балансуєчої групи виробників за «зеленим» тарифом. Відшкодування вартості врегулювання небалансу гарантованому покупцю Виробниками АДЕ, яким встановлено «зелений» тариф і які входять до складу балансуєчої групи виробників за «зеленим» тарифом, починається з 01 січня 2021 року у наступних частках:

Таблиця 2.1.1. Динаміка збільшення частки відшкодування виробником електроенергії за рахунок вітру вартості небалансу

До 31 грудня 2029 відшкодування Виробником АДЕ (з енергії вітру) вартості свого небалансу гарантованому покупцю здійснюється у разі відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії від погодинного графіка більш як на 20 відсотків. Якщо частка електроенергії, виробленої з енергії усіх АДЕ, у щорічному енергетичному балансі України складе 5 і більше відсотків, то таке відхилення буде зменшено до 10 відсотків.

Для об'єктів електроенергетики, які виробляють електроенергію з альтернативних джерел енергії, введених в експлуатацію до 11 червня 2017 року, відшкодування вартості врегулювання небалансу до 2030 року не здійснюється.

IV. Внесеними змінами до Закону України «Про альтернативні джерела енергії», як і раніше, закріплені коефіцієнти «зеленого» тарифу, залежно від дати введення об'єктів або їх черг / пускових комплексів в експлуатацію, джерела електроенергії та встановленої потужності, та передбачається надбавка до нього за використання обладнання українського виробництва у розмірі 5 або 10 процентів.

Держава гарантує закріплення на законодавчому рівні на весь строк застосування «зеленого» тарифу вимог щодо закупівлі електричної енергії від Виробників АДЕ, за встановленим «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього, а також щодо розрахунків за таку електричну енергію у повному обсязі, у встановлені строки та грошовими коштами.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ДЕЯКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

10 червня 2017 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення містобудівної діяльності» (надалі – Закон № 1817-VIII), яким внесені зміни до ряду законодавчих актів, що стосуються містобудівної діяльності.

Вказаним Законом № 1817-VIII передбачається зміна підходу до класифікації об'єктів містобудівної діяльності від категорій складності об'єктів містобудівної діяльності до класу наслідків (відповідальності) об'єктів.

Усі об'єкти відповідно до згаданого Закону поділяються за класами наслідків (відповідальності) на:

незначні наслідки – СС1 (раніше I та II категорії складності).

До незначних наслідків (СС1) не можуть бути віднесені об'єкти, характеристики можливих наслідків від відмови (стану об'єкта, при якому неможливо використовувати його або складову частину за функціональним призначенням) яких перевищують: рівень можливої небезпеки для здоров'я і життя людей, які постійно перебуватимуть на об'єкті, – 50 осіб; рівень можливої небезпеки для здоров'я і життя людей, які періодично перебуватимуть на об'єкті, – 100 осіб; рівень матеріальних збитків чи соціальних втрат, пов'язаних із припиненням експлуатації або з втратою цілісності об'єкта, – 2500 мінімальних заробітних плат; пам'ятки культурної спадщини національного та місцевого значення, визначені відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини»; нове будівництво яких здійснюється в охоронній зоні пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення (розміри охоронної зони не можуть бути менші за два горизонтальні або два вертикальні розміри пам'ятки); об'єкти підвищеної небезпеки, ідентифіковані відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»; житлові будинки понад чотири поверхи;

середні наслідки – СС2 (раніше III та IV категорії складності);

значні наслідки – СС3 (раніше V категорії складності);

пам'ятки культурної спадщини, визначені відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини»; об'єкти підвищеної небезпеки, ідентифіковані відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»;

житлові, громадські або багатофункціональні будівлі заввишки понад 100 метрів та/або з рівнем можливої небезпеки для здоров'я і життя людей понад 400 осіб, які постійно перебувають на об'єкті.

Будівельні роботи на об'єктах з незначними наслідками (СС1) можуть бути розпочаті після подання замовником повідомлення **про початок виконання будівельних робіт** відповідному органу державного архітектурно-будівельного контролю, в той час як для об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками право розпочати будівельні роботи пов'язується із отриманням замовником **дозволу на виконання будівельних робіт**.

Для отримання дозволу на виконання будівельних робіт надається заява, до якої, зокрема, подаються копія документа, що посвідчує право власності або користування земельною ділянкою, проектна документація на будівництво, розроблена та затверджена в установленому порядку, копії документів про призначення осіб, відповідальних за виконання будівельних робіт, та осіб, які здійснюють авторський і технічний нагляд, інформація про ліцензію, що дає право на виконання будівельних робіт, результати оцінки впливу на довкілля у визначених законом випадках тощо.

Також законом посилюється відповідальність за виконання підготовчих та будівельних робіт без повідомлення або дозволу на виконання будівельних робіт та врегульовуються інші процедурні аспекти.

ПОСТАНОВА НКРЕКП «ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВІДКРИТОГО ОБГОВОРЕННЯ ПРОЕКТІВ РІШЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ» № 866 ВІД 30.06.2017.

Зазначений «Порядок проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (надалі – Порядок) встановлює процедуру організації та проведення відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП, загалом, з наступних напрямків:

- i. встановлення цін (тарифів), затвердження інвестиційних програм та планів розвитку (далі – Блок 1);
- ii. розгляду зауважень та пропозицій до проектів рішень, що мають ознаки регуляторних актів (далі – Блок 2);
- iii. проекту кошторису НКРЕКП на відповідний рік та з інших питань, що належать до компетенції НКРЕКП та поширюються на суб'єктів господарювання, державне регулювання діяльності яких здійснюється НКРЕКП (далі – Ліцензіати).

Відкриті обговорення проектів рішень з визначених питань проводяться з метою досягнення балансу інтересів та безперешкодного доступу заінтересованих сторін до інформації.

Процедура відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП з Блоку 1:

З урахуванням Порядку, винесення відповідного питання щодо встановлення на розгляд НКРЕКП цін (*тарифів*)/змін до них, схвалення/затвердження інвестиційних програм/планів розвитку/змін до них на відкрите обговорення може ініціюватися як з боку Ліцензіатів, так і безпосередньо самої НКРЕКП.

В загальному, процедура відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП з питань у межах Блоку 1 полягає у наступному:

Ініціювання відкритого обговорення, що в залежності від суб'єкта ініціативи має наступну специфіку:

- Ініціювання Ліцензіатом відкритого обговорення проекту рішення полягає в: (I) опублікуванні на офіційному сайті Ліцензіата повідомлення останнього про проведення відкритого обговорення проекту рішення, обґрунтування необхідності його прийняття, визначення питань для подальшого отримання зауважень та пропозицій та строку подання останніх Ліцензіату; (II) систематизація отриманих зауважень та пропозицій у протоколі; (III) оприлюднення такого протоколу на офіційному веб-сайті Ліцензіата з його подальшим направленням до НКРЕКП.
 - Ініціювання НКРЕКП відкритого обговорення проекту його рішення розпочинається з оприлюднення на офіційному веб-сайті НКРЕКП схваленого проекту такого рішення з обґрунтуванням необхідності його прийняття, разом із додатковою інформацією та матеріалами, вказаними у Порядку.
- i. **Подальше відкрите обговорення ініційованого проекту рішення НКРЕКП.** Структурний підрозділ НКРЕКП, до компетенції якого належить питання (*надалі – Розробник*), яке винесено на відкрите обговорення забезпечує його подальше проведення у відповідності до Порядку.
 - ii. **Систематизація результатів відкритого обговорення.** За результатами проведеного відкритого обговорення Розробник оформлює протокол з таблицею узгодження позицій.
 - iii. **Подальша підготовка проекту рішення НКРЕКП у відповідності до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (*надалі – Закон про НКРЕКП*) та Регламенту НКРЕКП.**

5 жовтня 2017 року НКРЕКП прийняла зміни до цього порядку та скоротила строк для оприлюднення проектів рішень НКРЕКП з питань встановлення «зеленого» тарифу, який раніше становив 20 робочих днів до дати прийняття рішень, до 5 робочих днів.

Процедура відкритого обговорення проектів рішень НКРЕКП з Блоку 2:

Підготовка проекту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акту (*далі – проект Регуляторного акту*), здійснюється у порядку, визначеному Законом про НКРЕКП та Регламенту НКРЕКП. Його наступне відкрите обговорення проводиться у наступному порядку:

I. Отримання зауважень та пропозицій до проекту Регуляторного акту.

II. Опрацювання зауважень та пропозицій до проекту Регуляторного акту Розробником та подальше опублікування такого проекту на офіційному веб-сайті НКРЕКП із зазначенням визначеної Порядком інформації та документів.

III. Відкрите обговорення (*розгляд зауважень та пропозицій*) проекту Регуляторного акту в НКРЕКП, на якому мають бути присутні керівник Розробника, інших структурних підрозділів НКРЕКП, особи, які надали зауваження та пропозиції до проекту рішення, що має ознаки регуляторного акту (*якщо проект рішення, що має ознаки регуляторного акта, стосується розвитку окремого регіону та/або територіальної громади*).

IV. Систематизація результатів відкритого обговорення проекту Регуляторного акту у відповідному протоколі, до якого додається таблиця в якій зазначаються отримані зауваження та пропозиції, спірні положення проекту Регуляторного акту.

V. Опублікування на офіційному веб-сайті НКРЕКП протоколу та таблиці, складених по результатам відкритого обговорення проекту Регуляторного акту, не пізніше ніж на 5 робочих днів до дати його прийняття НКРЕКП.

У разі внесення до проекту Регуляторного акту суттєвих змін НКРЕКП може повторно провести процедуру оприлюднення такого проекту, збору і розгляду зауважень та пропозицій до нього.

**ПОСТАНОВИ НКРЕКП «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ
ЗМІН ДО ПРИМІРНОГО ДОГОВОРУ ПРО
КУПІВЛЮ-ПРОДАЖ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ
МІЖ ДЕРЖАВНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ
«ЕНЕРГОРИНОК» ТА СУБ'ЄКТОМ
ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЩО ВИРОБЛЯЄ
ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГІЮ З ВИКОРИСТАННЯМ
АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ»**

З метою розширення кола потенційних інвесторів, залучення боргового капіталу з більш низькою вартістю, захисту прав інвесторів та кредиторів НКРЕКП спільно з ключовими міжнародними фінансовими установами (EBRD, IFC, OPIC) було підготовлено зміни до Примірного договору про купівлю-продаж електричної енергії між державним підприємством «Енергоринок» та суб'єктами господарювання, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії.

14 вересня 2017 року відбулось засідання НКРЕКП, на якому одногосно було прийнято рішення про прийняття Постанови **№ 1118** «Про затвердження Змін до Примірного договору про купівлю-продаж електричної енергії між державним підприємством «Енергоринок» та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії». Зазначена Постанова набрала чинності з дня наступного за днем її опублікування в офіційному друкованому виданні – газеті «Урядовий кур'єр» від 28 жовтня 2017 року № 203.

Зокрема, одногосно було підтримано внесення наступних змін:

- строк дії договору – до 01 січня 2030 року (строк дії «зеленого» тарифу). Це положення є однією з найбільш довгоочікуваних змін. Раніше договори купівлі-продажу електроенергії уклалися строком на один рік і потім щороку подовжувалися, що ускладнювало залучення інвестування на довгостроковій основі у такі проекти.
- можливість переуступлення права вимоги для захисту прав кредиторів;
- можливість вирішення сторонами вказаного договору спорів у міжнародному арбітражі (м. Париж, Франція) для захисту прав інвесторів;
- розширення переліку обставин, що визнаються обставинами непереборної сили (форс-мажором), їх чітке визначення;
- можливість укладення попереднього договору (так званий «Pre-PPA»). Договір купівлі-продажу дозволено укласти на початкових етапах проекту, до завершення будівництва та при-

йняття в експлуатацію об'єктів виробництва електричної енергії; проте, договір набуватиме чинності після настання певних умов (зокрема, отримання ліцензії на виробництво електричної енергії; встановлення «зеленого» тарифу для виробника; реєстрація на Оптовому ринку електричної енергії України тощо).

Крім того, **9 січня 2018 року** НКРЕКП прийняла Постанову № 1, якою внесла зміни до Примірного договору про купівлю-продаж електричної енергії (надалі – *Примірний договір*) між Державним підприємством «Енергоринок» та суб'єктом господарювання, що виробляє електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, які стосуються наступного:

- передбачена можливість кредиторів укласти прямі договори з покупцями, при цьому встановлюються часові обмеження стосовно прав покупця на припинення договору купівлі-продажу. Зокрема, покупець електроенергії не може розірвати договір протягом 120 днів після письмового повідомлення кредиторів (або їхніх агентів) про свій намір розірвати договір і цей строк надаватиметься для усунення Виробником АДЕ порушень його зобов'язань;
- згода покупця на відступлення Виробником АДЕ прав за договором купівлі-продажу кредиторам більше не вимагається;
- положення про обставини непереборної сили вдосконалено та розширено;
- визначено поняття «зміни у законодавстві». У випадку настання зміни у законодавстві зміни у законодавстві сторони мають досягнути згоди про внесення відповідних змін до договору; якщо такої згоди не досягнуто – Виробник АДЕ зможе припинити дію договору та вимагати відшкодування збитків.⁴

Зміни у законодавстві включають, зокрема, наступне:

- (1) зменшення, скасування або призупинення дії «зеленого» тарифу або будь-яка зміна механізму його застосування або порядку оплати;
- (2) скасування або відмова у продовженні дії, або інша істотна негативна зміна умов, які застосовуються до будь-якого погодження органу державної влади, ліцензії, дозволу або іншого регуляторного інструмента, що були раніше надані виробнику, окрім як через порушення з боку виробника; або
- (3) введення в дію, прийняття, скасування (повністю або частково), або внесення змін до будь-яких законів або нормативно-правових актів, якими регулюється сектор електричної енер-

⁴ При цьому, залежно від характеру зміни у законодавстві та дій сторін, враховується не дуже чітко визначений Постановою чинник – збільшення витрат Виробника АДЕ внаслідок змін у законодавстві порівняно з його доходом від реалізації електроенергії за попередні 12 місяців. Зокрема, Виробник АДЕ має право розірвати договір у випадку, якщо одна або більше змін у законодавстві збільшують витрати Виробника АДЕ (у тому числі, шляхом встановлення будь-яких платежів, податків, мит або зборів) на загальний розмір, що перевищує 10% його доходу від продажу електроенергії відповідно до доходів, встановлених за попередні 12 місяців від дати першої такої зміни.

гії (в тому числі, зміна у податковому режимі), якщо це вплине на проектування, будівництво, експлуатацію або утримання об'єкта електроенергетики та/або фінансовий стан виробника.

- Виробники АДЕ отримують широкі права для припинення договорів купівлі-продажу, у тому числі, у випадку змін у законодавстві;
- Виробникам АДЕ достатньо широкі права вимагати від покупця електроенергії компенсацію, у тому числі, у випадку припинення за їхньої ініціативою. Змінами до Постанови, зокрема, визначається сума та порядок сплати платежу у зв'язку з припиненням, яка включає, не обмежуюсь цим, непогашену основну суму (та всіх нарахованих та несплачених процентів та комісій, що підлягають сплаті у зв'язку із нею) заборгованості Виробника АДЕ за кредитом, що був наданий йому міжнародною фінансовою установою, та усі суми, що підлягають сплаті з боку Виробника АДЕ контрагентам з хеджування (у тому числі, за хеджування процентних та валютних ризиків у зв'язку з заборгованістю перед кредиторами), усіх інших витрат та втрат, яких понесли кредитори та контрагенти з хеджування у зв'язку з розірванням Договору тощо. Будь-яка сума платежу у зв'язку з припиненням розраховується в євро та сплачується рівними щоквартальними частинами, які підлягають сплаті останнього дня кварталу, у гривнях шляхом перерахування євро у гривню за офіційним валютним курсом Національного банку України на дату платежу;
- анулювання дії ліцензії на провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії не призводитиме до автоматичного припинення дії договору купівлі-продажу електричної енергії.

Зазначені вище зміни до Примірнього договору про купівлю-продаж електроенергії мають за мету подальше вдосконалення захисту прав виробників та інвесторів у галузі відновлюваної енергетики (передусім, міжнародних фінансових інституцій), збільшення інвестиційної привабливості проєктів та стимулювання залучення інвестицій в галузь. Більшість ризиків, пов'язаних зі змінами у законодавстві або обставинами, що знаходяться поза контролем сторін, прямо покладаються на покупця електроенергії. Деякі зміни можуть викликати запитання з точки зору конкурентного права або надавати привід для неоднозначного тлумачення їх змісту чи можливостей реалізації через брак чіткості та визначеності (наприклад, посилання на доходи виробника, прямі договори, порядок переговорів або «оскарження» рішень арбітражу тощо). Залишається відкритим питання щодо того, чи новий підхід до розподілу ризиків та відшкодування збитків може бути практично реалізований та чи є він сталим.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОЦІНКУ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ»

18 грудня 2017 року вступив в силу Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року (надалі – Закон № 2059-VIII). Його метою є забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля та прозорості, у процесі прийняття рішень, які впливають на господарську діяльність, запобігання негативному впливу на довкілля, а також поліпшення балансу державних та приватних інтересів.

Цей Закон імплементує вимоги Директиви №2011/92 / ЄС Європейського Парламенту та Ради «Про оцінку впливу окремих державних та приватних проєктів на довкілля» від 13 грудня 2011 року. Крім того з прийняттям Закону № 2059-VIII Секретаріатом Енергетичного Співтовариства була закрита справа проти України стосовно неналежної імплементації зазначеної Директиви відповідно до зобов'язань, взятих на себе Україною в рамках її членства в Енергетичному Співтоваристві.

Закон № 2059-VIII запроваджує обов'язкову оцінку впливу на довкілля (далі – ОВД), яка замінює процедуру екологічної експертизи. Важливо, що Закон вводить процедуру громадського обговорення усіх важливих документів у сфері ОВД та визначає обов'язковість їх реєстрації у спеціально створюваному Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (надалі – Реєстр ОВД)⁵.

ОВД буде обов'язковою для широкого спектру видів господарської діяльності та об'єктів, які поділяються у Законі на такі категорії:

- **«Перша категорія»** (включає, наприклад, нафтопереробні та газопереробні заводи, тепло-ві електростанції, установи для виробництва, збагачення та утилізації ядерного палива, будівництво повітряних ліній електропередачі напругою 220 кіловольт або більше і довжиною понад 15 кілометрів, тощо); та
- **«Друга категорія»** (включає, наприклад, гідро-електростанції, вітрові парки і електростанції, що мають дві і більше турбіни, або висота яких становить 50 метрів і більше).

Міністерство екології та природних ресурсів України (надалі – Міністерство) надавати висновки з ОВД стосовно першої категорії видів діяльності, в той час як відповідні підрозділи з питань екології та природних ресурсів місцевих державних адміністрацій надаватимуть висновки з ОВД для другої категорії. До того ж, стосовно першої категорії заявники повинні будуть перевіряти наявність підстав для здійснення оцінки трансграничного впливу планованої діяльності на довкілля.

⁵ Автоматизована інформаційна система збору, оброблення, розгляду, накопичення, систематизації, зберігання та надання доступу до інформації і документів з ОВД

ОВД має проводитись до видачі будь-яких дозволів на провадження відповідної діяльності відповідними органами. Висновки і інші результати ОВД можуть бути використані протягом 5 років для цілей отримання інших документів дозвоільного характеру щодо відповідної діяльності.

Виключення. ОВД не потрібна, якщо суб'єкт господарювання отримав висновок державної екологічної експертизи до введення в дію Закону № 2059-VIII відповідно до чинних на той час процедур. Також ОВД не підлягають певні види планованої діяльності, спрямованої виключно на забезпечення оборони держави (як то, наприклад, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, наслідків антитерористичної операції на території проведення АТО на період її проведення).

Санкції за порушення законодавства в сфері ОВД. Недотримання законодавства у сфері ОВД може мати наслідком тимчасової заборону (зупинення) або припинення господарської діяльності, однак виключно на підставі відповідного рішення суду, прийнятого за позовом компетентного державного органу або будь-якої іншої особи, чії права або інтереси було порушено.

Загальними підставами для припинення господарської діяльності компанії або її окремих підрозділів (цехів, дільниць), та обладнання є: (I) провадження діяльності без здійснення необхідної ОВД, та/або (II) систематичні порушення у сфері ОВД, що не можуть бути усунуті з технічних, економічних або інших причин.

При цьому, Закон № 2059-VIII не встановлює вичерпного переліку підстав для застосування зазначених вище санкцій, а також не визначає жодних критеріїв того, що вважається «систематичним порушенням» та не розмежовує випадки, коли має бути припинена господарська діяльність компанії в цілому а коли – діяльність окремих її цехів (дільниць) і одиниць обладнання. Вказане залишає можливість широкої дискреції уповноважених органів у питанні застосування санкцій.

Загальні етапи ОВД:

- подання суб'єктом господарювання повідомлення про плановану діяльність уповноваженому органу;
- подальше оприлюднення такого повідомлення уповноваженим органом та внесення його у Реєстр ОВД;
- підготовка суб'єктом господарювання звіту про оцінку впливу на довкілля (далі – Звіт ОВД) відповідно до Закону № 2059-VIII;
- подання суб'єктом господарювання Звіту ОВД уповноваженому органу та його реєстрація в Реєстрі ОВД;
- проведення громадського обговорення Звіту ОВД у формі громадських слухань та у формі надання письмових зауважень і пропозицій;
- видання уповноваженим органом висновку з оцінки впливу на довкілля, яким такий орган визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження;

ПОСТАНОВА КМУ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КРИТЕРІЇВ ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКА НЕ ПІДЛЯГАЄ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, ТА КРИТЕРІЇВ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗШИРЕННЯ І ЗМІН ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОБ'ЄКТІВ, ЯКІ НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ОЦІНЦІ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» № 1010 ВІД 13.12.2017
(НАДАЛІ – ПОСТАНОВА КМУ)

Цією Постановою КМУ затверджено, зокрема:

I. Критерії визначення планованої діяльності, яка не підлягає ОВД.

Не підлягає ОВД визначені у статті 3 Закону 2059-VIII деякі види планованої діяльності, що належить до: (i) «Першої категорії» видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля (наприклад, будівництво повітряних ліній електропередачі напругою 220 кіловольт або більше і довжиною понад 15 кілометрів; та (ii) «Другої категорії» такої діяльності та об'єктів (наприклад, вітрові парки, вітрові електростанції, що мають дві і більше турбіни або висота яких становить 50 метрів і більше).

При цьому, така планована діяльність не відлягає ОВД за обов'язкової умови, що вона спрямована виключно на забезпечення оборони держави, ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, наслідків АТО на території її проведення.

II. Критерії визначення розширення і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають ОВД.

ОВД не підлягають вказані у статті 3 Закону 2059-VIII деякі розширення і зміни, що належать до певних видів планованої діяльності та об'єктів «Першої» та «Другої категорії», за умов, зокрема, якщо:

- така зміна діяльності та об'єктів не призведе до збільшення утворення небезпечних відходів, збільшення або появи нових джерел викидів в атмосферне повітря та скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінювання;
- розширення господарської діяльності або об'єктів не перевищуватимуть порогових значень для визначених видів діяльності або об'єктів встановлених Законом 2059-VIII;
- перепрофілювання діяльності не пов'язане з ліквідацією (демонтажем), рекультивацією чи консервацією об'єктів або територій.

Таким чином, можливо зробити висновок, що ОВД не підлягає діяльність, що спрямована на забезпечення оборони державної безпеки та ліквідацію надзвичайних ситуацій, а також діяльність, що не погіршує вплив на довкілля.

ПОСТАНОВА КМУ «ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ПЕРЕДАЧІ ДОКУМЕНТАЦІЇ ДЛЯ НАДАННЯ ВИСНОВКУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ТА ПОРЯДКУ ВЕДЕННЯ ЄДИНОГО РЕЄСТРУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» № 1026 ВІД 13.12.2017 (НАДАЛІ – ПОСТАНОВА № 1026)

Вказаною Постановою № 1026 затверджено два документи:

- i. Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля (надалі – Порядок передачі документації)

Визначає форму, склад, зміст та механізм подачі суб'єктом господарювання документації до уповноважених органів виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів для надання висновку з ОВД та фінансування оцінки впливу на довкілля.

Порядок передбачає подачу документів через електронний кабінет Реєстру ОВД з використанням електронного цифрового підпису, а також можливість подачі таких документів англійською мовою, у разі транскордонного впливу на довкілля.

- ii. Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля (далі – Порядок ведення реєстру).

Порядок ведення реєстру визначає процедуру ведення Реєстру ОВД у відповідності до Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля відповідно до Закону 2059-VIII.

Внесення інформації та документів до Реєстру ОВД здійснюють працівники уповноваженого органу через електронний кабінет Реєстру ОВД, що супроводжується автоматичним підтвердженням факту і часу їх внесення, шляхом надсилання на електронну адресу суб'єкта господарювання посилання на такі документи та інформацію у Реєстрі ОВД.

Документи та інформація щодо конкретної планованої діяльності зберігаються у сформованій в Реєстрі ОВД реєстраційна справа та перебувають у вільному доступі через веб-сайт Реєстру ОВД протягом усього часу провадження планованої діяльності.

**ПОСТАНОВА КМУ «ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ
ГРОМАДСЬКИХ СЛУХАНЬ У ПРОЦЕСІ
ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ» № 989
ВІД 13.12.2017**

Порядок визначає механізм проведення уповноваженим органом громадських слухань щодо планованої діяльності суб'єкта господарювання, яка підлягає ОВД. Із основних аспектів, які закріплює вказаний порядок можливо виділити наступне:

- громадські слухання проводяться не раніше ніж через 10 робочих днів з дня оприлюднення уповноваженим державним органом оголошення про початок громадського обговорення звіту з ОВД. Вказаний державний орган забезпечує проведення громадських слухань, розглядає зауваження і пропозиції громадськості та готує і оприлюднює звіт про громадське обговорення в Реєстрі ОВД;
- під час слухань забезпечуються рівні умови всіх учасників для висловлення своєї думки, подання пропозицій і зауважень;

- у разі необхідності до проведення громадських слухань може залучатися їх організатор (відповідає за проведення громадських слухань, зокрема, реєстрацію в журналі учасників таких слухань, їх виступів, забезпечує аудіо-/відеофіксації, а також головує під час громадських слухань та готує протокол за їх результатами), а для виступу відповідні експерти або спеціалісти у сфері ОВД;
- під час громадського обговорення може відбутись декілька громадських слухань в залежності від масштабів територіального поширення очікуваного впливу планованої діяльності;
- громадські слухання можуть вважатися такими, що не відбулися, якщо на них не з'явився їх організатор та відповідний суб'єкт господарювання, що здійснюватиме плановану діяльність (в такому випадку, громадські слухання можуть бути проведені повторно).

2.2. ОСНОВНІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ПРИЙНЯТТЯ ЯКИХ ОЧІКУЄТЬСЯ У 2018 РОЦІ

Останні роки в Україні ведеться робота з приведення вітчизняного законодавства до вимог Третього пакету енергетичного законодавства ЄС, що є необхідним для інтеграції ринку електричної енергії України до регіональних енергетичних ринків, з наступним входженням до загальноєвропейського енергетичного ринку.

Основним нормативно-правовим актом, який запроваджуватиме структурні зміни в електроенергетиці задля модернізації даної галузі та інтеграції українського ринку електроенергії до загальноєвропейського, є прийнятий 13 квітня 2017 року Верховною Радою України Закон про ринок електроенергії (більш детально дивіться розділ ІО даного Огляду).

З імплементацією положень вказаного Закону, фактично, впроваджуватиметься нова модель ринку електричної енергії, запроваджуватимуться конкурентні механізми функціонування ринку електричної енергії.

З метою забезпечення впровадження нового ринку електричної енергії та координації вказаного процесу Постановою Кабінету Міністрів України «Про утворення Координаційного центру із забезпечення запровадження нового ринку електричної енергії» № 559 від 09 серпня 2017 року було утворено Координаційний центр із забезпечення запровадження нового ринку електричної енергії (надалі – Координаційний центр), визначено його персональний склад та затверджено положення про нього.

Зокрема, передбачено, що Координаційний центр є тимчасовим консультативно-дорадчим органом Кабінету Міністрів України, утвореним з метою узгодження дій органів державної влади, установ, організацій та суб'єктів господарювання з питань забезпечення запровадження нового ринку електричної енергії, підготовки пропозицій та рекомендацій щодо заходів, пов'язаних із запровадженням нового ринку електричної енергії, та здійснення контролю за вжиттям таких заходів відповідно до Закону про ринок електроенергії.

Крім того, в ході розробки проекту вказаного Закону та підготовки до впровадження нової моделі функціонування ринку електричної енергії в Україні було розроблено План-графік впровадження нової моделі ринку електричної енергії (надалі – План заходів), який було підтримано основними суб'єктами у даній сфері, в тому числі НКРЕКП, Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, ДП «НЕК «Укренерго» та ДП «Енергоринон».

Пунктом 17 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону про ринок електроенергії на НКРЕКП покладено обов'язок протягом дев'яти місяців з дня набрання чинності цим Законом затвердити ряд документів, в тому числі, Кодекс комерційного обліку електричної енергії (надалі – Кодекс комерційного обліку), Кодекс системи передачі. При цьому, відповідно до пункту 20 зазначеного розділу Закону відповідальним за розробку проекту, в тому числі, вказаних кодексів та подання їх на затвердження НКРЕКП є ДП «НЕК «Укренерго».

В рамках виконання Плану заходів та з метою реалізації зазначених положень Закону про ринок електроенергії ДП «НЕК «Укренерго» розробило та в листопаді 2017 року опублікувало для обговорення проекти деяких нормативно-правових актів у сфері енергетичної галузі України, зокрема, проект Кодексу системи передачі та Кодексу комерційного обліку.

Крім того, НКРЕКП затвердила нові ліцензійні умови провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, перепродажу, постачання електроенергії, здійснення функцій оператора ринку; розробила проект методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та систем розподілу, проекти Кодексу системи розподілу, проекти правил, які регулюють функціонування різних сегментів нового ринку електроенергії, зокрема, ринку «на добу наперед», внутрішньодобового ринку, правил роздрібного ринку електроенергії тощо.

ПРОЕКТ КОДЕКСУ СИСТЕМИ ПЕРЕДАЧІ⁶

Кодекс системи передачі – зведення вимог та правил, які регулюють взаємовідносини оператора системи передачі та користувачів системи передачі щодо планування, розвитку та експлуатації (у тому числі оперативно-технологічного управління) системи передачі у складі об'єднаної енергетичної системи України, а також приєднання та доступу до системи передачі.

Прийняття Кодексу системи передачі прискорить приведення технічних параметрів ОЕС України у відповідність до мінімальних загаль-

них вимог ENTSOE, синхронізацію ОЕС України з енергосистемою ENTSOE та сприятиме мінімізації технічних обмежень для роботи ринку електричної енергії, у тому числі щодо експорту/імпорту електричної енергії. Все це в свою чергу призведе до підвищення надійності функціонування ОЕС України та безпеки постачання електричної енергії споживачам.

Кодекс системи передачі визначає, зокрема:

- порядок планування розвитку систем передачі;
- умови та порядок доступу до систем передачі;
- умови та порядок приєднання до систем передачі;
- характеристики та порядок надання допоміжних послуг оператору системи передачі;
- порядок оперативного планування;
- порядок управління та експлуатації системи в нормальних та аварійних режимах;
- стандарти операційної безпеки, критерії, що застосовуються оператором системи передачі для диспетчеризації генеруючих потужностей та використання міждержавних перетинів;
- порядок диспетчеризації розподіленої генерації та умови надання пріоритетності об'єктам електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії.

Крім того важливо звернути увагу, що у Розділі 13 (Перехідні та Прикінцеві положення) Проекту Кодексу зазначається, що укладання договорів про надання послуг з передачі та про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління здійснюється після початку діяльності сертифікованого Оператора системи передачі. До початку його діяльності мають діяти договори, укладені з державним підприємством, що здійснює централізоване диспетчерське (оперативно-технологічне) управління ОЕС України.

⁶ Повний текст: https://ua.energy/wp-content/uploads/2017/02/KSP_03.11.2017-bez-vydil.pravok.pdf

Вимоги даного Кодексу щодо взаємовідносин Оператора системи передачі та Користувачів системи передачі мають бути відображені в укладених між ними договорах про надання послуг з передачі та про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного управління). До укладання цих договорів вимоги Кодексу мають бути відображені в діючих договорах шляхом укладання відповідної додаткової угоди. Внесення змін до діючих договорів має бути здійснено протягом шести місяців після затвердження Кодексу Регулятором.

Отже, прийняття Кодексу системи передачі направлено на забезпечення врегулювання та детальне розкриття на нормативному рівні порядку планування розвитку систем передачі, умов та порядку доступу до системи передачі, умов та порядку приєднання до системи передачі, характеристик та порядку надання допоміжних послуг оператору системи передачі, порядку оперативного планування, порядку управління та експлуатації системи в нормальних та аварійних режимах, стандартів операційної безпеки, критеріїв, що застосовуються оператором системи передачі для диспетчеризації генеруючих потужностей та використання міждержавних перетинів, порядку диспетчеризації розподіленої генерації та умов надання пріоритетності об'єктам електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії.

ПРОЕКТ КОДЕКСУ КОМЕРЦІЙНОГО ОБЛІКУ⁷

Необхідність розроблення Кодексу комерційного обліку електричної енергії передбачена п.17 ст. 33 Закону про ринок електроенергії та пов'язана з необхідністю встановлення вимог до організації комерційного обліку електричної енергії.

Кодексом комерційного обліку визначено, що він встановлює принципи організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електроенергії України і визначає процеси та процедури для забезпечення формування даних щодо обсягу виробленої, переданої, розподіленої, спожитої, імпортованої та експортованої електроенергії з метою використання таких даних на ринку електроенергії.

Так, зокрема, відповідно до оприлюдненого проекту Кодекс комерційного обліку останній:

(i) встановлює права та обов'язки сторін стосовно організації комерційного обліку електричної енергії та отримання точних і достовірних даних комерційного обліку для здійснення комерційних розрахунків із дотриманням рівних прав і без дискримінації учасників ринку електроенергії;

(ii) визначає:

- основні положення щодо організації комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії;
- права та обов'язки учасників ринку, постачальників послуг комерційного обліку та адміністратора комерційного обліку щодо забезпечення комерційного обліку електричної енергії, отримання точних і достовірних даних комерційного обліку;
- порядок проведення реєстрації постачальників послуг комерційного обліку, точок комерційного обліку та реєстрації автоматизованих систем, що використовуються для комерційного обліку електричної енергії.

Положення та вимоги Кодексу поширюються та є обов'язковими для всіх учасників ринку електричної енергії та постачальників послуг комерційного обліку, що ними залучаються.

Таким чином, прийняття даного Кодексу спрямовано на забезпечення встановлення чітких процедур і правил щодо здійснення комерційного обліку учасниками ринку на конкурентних (недискримінаційних) засадах, що забезпечить повноцінне функціонування нового ринку електричної енергії, а також дозволить регламентувати процедури вимірювання, реєстрації, формування та валідації даних комерційного обліку, встановлення, улаштування, випробування, технічного обслуговування, експлуатації та забезпечення безпеки засобів вимірювальної техніки та систем комерційного обліку електричної енергії, а також процеси взаємодії між суб'єктами ринку електричної енергії під час здійснення вимірювання та/або обміну даними комерційного обліку.

Підсумовуючи даний розділ можливо зробити загальний висновок, що зважаючи на інтенцію з модернізації ринку електричної енергії в Україні та побудову нової моделі його функціонування, запропонованої Законом про ринок електроенергії, а також коло нормативно-правових актів, які повинні бути затверджені для імплементації положень Закону, у 2018 року основним чином слід очікувати на прийняття уповноваженими органами значної кількості нових нормативно-правових актів, направлених на встановлення та/або зміну діючих правил функціонування вітчизняного ринку електричної енергії.

⁷ Повний текст: https://ua.energy/wp-content/uploads/2017/02/KKO_2017-11-03.pdf

III. ДІЯЛЬНІСТЬ УВЕА

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ 2017 РОКУ
УКРАЇНСЬКА ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНА
АСОЦІАЦІЯ ОТРИМАЛА СТАТУС-ЗВАННЯ
«ВИБІР УКРАЇНИ 2017 РОКУ».

УВЕА БУЛО ОБРАНО ЯК НАЙКРАЩУ
ПРОФІЛЬНУ АСОЦІАЦІЮ В ГАЛУЗІ
ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ.

Нагорода «Вибір України» вручається компаніям-переможцям за вагомий внесок у розвиток країни. Оцінка експертів проводиться щорічно методом ICCA 50 (Congress and Convention Association at 50) з метою визначення лідерів згідно з показниками фінансово-господарської діяльності компанії серед українських підприємств.

3.1. УЧАСТЬ У ЗАКОНОДАВЧОМУ ПРОЦЕСІ

2017 рік можна назвати «переломним» з точки зору важливих змін у законодавстві України для подальшого розвитку національної енергосистеми. Зокрема, як зазначалось в Розділі II даного Огляду вітроенергетичного ринку України в 2017 році були прийняті два фундаментальних документи – **Закон України «Про ринок електричної енергії»** і **Нова Енергетична стратегія України до 2035 року**, – які матимуть вплив на подальший розвиток вітроенергетичної галузі України і всього сектору відновлюваної енергетики. УВЕА приймала безпосередню участь в розробці цих документів, надавала свої пропозиції і зауваження під час обговорення проектів.

НОВА ЕНЕРГЕТИЧНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ ДО 2035 РОКУ

Експерти і члени УВЕА активно заучилися до розробки і обговорення проекту Нової енергетичної стратегії України до 2035 року. Зокрема, представники УВЕА прийняли участь 18 січня 2017 року у спільному засіданні Комітету ВР з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки та Колегії Міністерства енергетики та вугільної промисловості, на якому був презентований Проект Енергетичної стратегії України до 2035 року (надалі – *Проект Енергостратегії*).

Олександр Домбровський, перший заступник голови парламентського Комітету з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки, у вступному слові зазначив: «Переконаний, Енергетична стратегія України до 2035 року має стати дорожньою картою із ключовими цільовими функціями, які дають перспективу розвитку енергетики й забезпечують енергетичну безпеку. Вона має вказувати ключові індикатори та маяки, на які повинна вийти енергетична система України до 2035 року».

УВЕА виступила з критикою пропонованого у Проекті Енергостратегії положення щодо «зміщення акцентів державної політики зі сфери виробництва електроенергії великими установками, що використовують переважно енергію сонця та вітру, додатково в бік малопотужних установок ВДЕ», вважаючи, що розвиток нової енергетичної системи України має відбуватися паралельно з розвитком національної промисловості, що в свою чергу дозволить створення нових робочих місць.

Позиція УВЕА була врахована Державним агентством з енергоефективності і енергозбереження України і співпадала з зауваженнями Європейської Комісії до проекту Нової стратегії.

ЄДИНИЙ «ЗЕЛЕНИЙ» ТАРИФ ДЛЯ ДОМАШНІХ ГОСПОДАРСТВ

21 липня 2017 року на засіданні Громадської ради при Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відбулися громадські слухання щодо впровадження «зеленого» тарифу та єдиної системи обліку для гібридних/комбінованих енергосистем з використанням відновлюваних джерел енергії для приватних домогосподарств. Ініціатором громадських слухань виступила Громадська спілка «Українська вітроенергетична асоціація» (УВЕА).

В своїх презентаціях Андрій Конеченков, член Громадської Ради при НКРЕКП, голова правління УВЕА, Микола Савчук, член правління УВЕА, та Ярослав Петров, радник Юридичної компанії «Астерс», член УВЕА, представили технічне та юридичне бачення впровадження єдиного «зеленого» тарифу для комбінованих енергосистем вітер-сонце, а саме:

- Отримання загальної (однієї) величини «зеленого» тарифу для домогосподарств, в яких встановлена сонячна та вітрова система загальною потужністю до 30 кВт включно.
- Введення одного сектору обліку для домогосподарств, в яких встановлена сонячна та вітрова система загальною потужністю до 30 кВт включно при передачі електроенергії в мережу.
- Спрощення процедури оформлення дозволу на приєднання до енергомережі для домогосподарств, в яких встановлена сонячна та вітрова система загальною потужністю до 30 кВт включно при передачі електроенергії в мережу.

Присутні члени ГР при НКРЕКП одноголосно підтримали пропозицію ГО «Українська вітроенергетична асоціація» щодо запровадження єдиного «зеленого» тарифу для комбінованих систем сонце-вітер та вирішили звернутися до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України щодо підготовки відповідних законодавчих документів про внесення змін до Закону України «Про альтернативні джерела енергії»:

- До Статті 1 додати визначення «Комбінована система приватних господарств – комбінована електрична система, призначена для виробництва електричної енергії шляхом перетворення кінетичної енергії вітру та сонячного випромінювання в електричну енергію».
- До Статті 91 додати абзац: «Зелений» тариф для приватних домогосподарств, які виробляють електричну енергію за допомогою комбінованих систем, встановлюється на рівні роздрібного тарифу для споживачів другого класу напруги на січень 2009 року, помноженого на коефіцієнт «зеленого» тарифу для електричної енергії, ви-

робленої з комбінованих систем, для приватних домогосподарств».

- Учасники засідання вирішили опрацювати питання щодо величини єдиного коефіцієнту «зеленого» тарифу для комбінованих систем сонце-вітер з урахуванням пропозицій учасників ринку.

ПРОЕКТ ЗАКОНУ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО РЕГУЛЮВАННЯ МІСТБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ У СФЕРІ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ З АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ»

19 грудня 2017 року у першому читанні прийнято проект закону «Про внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» щодо покращення інвестиційних можливостей у сфері виробництва електричної енергії з альтернативних джерел» (надалі – Законопроект). Вказаний Законопроект розроблений Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України з метою подолання проблеми резервування потужностей для приєднання об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії.

Проблема полягає у тому, що сьогодні чимало інвесторів, отримавши технічні умови на приєднання до електромереж, з різних причин не завершують будівництво об'єктів. За даними голови Держенергоефективності Сергія Савчука «наразі з 4,5 ГВт потужностей об'єктів відновлюваної електроенергетики, які можливо приєднати до електричних мереж, вже зарезервовано 4,2 ГВт».

Зокрема, законопроектом пропонується обмежити строк дії технічних умов для об'єктів електроенергетики, що виробляють електричну енергію з використанням альтернативних джерел енергії, до трьох років з дати їх видачі. Встановлено також, що видані до набрання чинності цим законом технічні умови є чинними протягом трьох років з дати набрання чинності цим законопроектом.

Не виключено, що положення щодо строку дії технічних умов можуть бути ще кориговані у законопроекті, з урахуванням специфіки та потреб виробництва електроенергії з різних ВДЕ. УВЕА ініціює збільшення строку дії нових ТУ із 3 років, як наразі зазначено у законопроекті, до 5 років. Це пояснюється тим, що при встановленні ВЕС потрібно враховувати час для вимірювання вітрового потенціалу та орнітологічних досліджень. Також запропоновано, що «у разі збільшення дії ТУ до 5 років, ТУ, що видані більше ніж за 2 роки до набрання чинності цим Законом, будуть діяти протягом 3 років з дати набрання чинності цим Законом».

3.2. ПУБЛІКАЦІЇ

Навесні 2017 року вийшло у світ видання **«Вітрові електростанції. Настанова з розробки та супроводження проектів у сфері вітроенергетики»**, підготовлене ГС «Українська вітроенергетична асоціація» спільно з ГС «Всеукраїнська Енергетична асамблея».

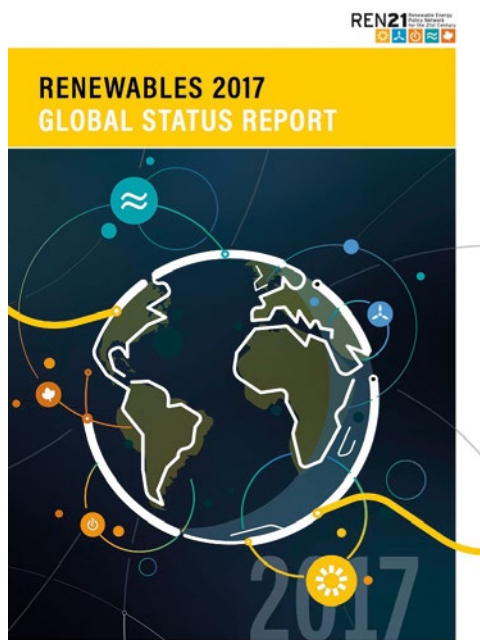
Видання є продовженням серії Стандартів організацій України (СОУ), започаткованої ГС «Всеукраїнська Енергетична асамблея». Документ, розроблений на основі законодавчої бази в галузі вітроенергетики України станом на 2016 рік, визначає технічні та технологічні аспекти роботи вітроенергетичних підприємств в країні. Особливе місце в цьому виданні займає розділ «Етапи реалізації проектів будівництва об'єктів енергетики, що виробляють електроенергію за допомогою енергії вітру», який можна назвати послідовною схемою реалізації планування та будівництва ВЕС на основі законодавчих норм, що діють в Україні.

Частка сонячної енергетики в нових потужностях, встановлених в 2016 році склала близько 47%, вітроенергетики – 34%, а гідроенергетики – 15,5%.

На думку авторів звіту необхідність у «базовій» генерації для широкомасштабного використання ВДЕ є міфом. Інтеграція великих потужностей змінної відновлюваної генерації в енергомережу може бути виконана без використання «базової» ядерної генерації і генерації на викопному паливі при достатній гнучкості енергосистеми, яку можна досягти шляхом використання розподіленої генерації, комбінованого використання теплової та електричної енергії і таких технологій як інформаційно-комунікаційних технологій, систем акумуляування і теплових насосів. Така гнучкість не тільки врівноважує змінну генерацію, а й оптимізує систему, знижує витрати на виробництво електроенергії в цілому. Не дивно, що число країн, що успішно керують піками, які наближаються або перевищують 100% виробництво електроенергії з ВДЕ, зростає. Наприклад, у 2016 році Данія і Німеччина успішно впоралися з піками «зеленої» генерації, які досягали 140% і 86,3% відповідно.

Третій рік поспіль УВЕА входить до складу експертної групи зі складання звіту REN21, зокрема експерти УВЕА надають інформацію щодо розвитку сектору відновлюваної енергетики України.

7 червня 2017 року опублікований новий звіт **«Відновлювані джерела енергії 2017»**, підготовлений Всесвітньою мережею з енергетичної політики 21-го століття – REN21. Звіт REN21 є найповнішим щорічним оглядом глобального сектору відновлюваної енергетики.

За 2016 рік загальна встановлена потужність світового сектору відновлюваної енергетики зростає на рекордні 161 ГВт, досягнувши майже 2 017 ГВт.

24 жовтня 2017 року в Українському кризовому медіа-центрі був презентований звіт **«Перехід України на відновлювану енергетику до 2050 року»**, в якому продемонстровано як Україна може перейти до безпечної та сучасної енергетики на основі 100% ВДЕ, і чому це вигідніше для України ніж продовжувати спиратися на традиційні види енергії – вугілля, нафту та атомну енергетику.

Робота була виконана Інститутом економіки та прогнозування Національної академії наук України за підтримки Представництва Фонду ім. Гайнріха Бюлля в Україні у співпраці з організаціями громадянського суспільства, органами державної влади, профільними асоціаціями та незалежними експертами. Вагомий внесок у формування «дорожньої мапи» з переходу енергетичного сектору країни на 100% ВДЕ внесли експерти Української вітроенергетичної асоціації. На думку Андрія Конеченкова, голови правління УВЕА, віце-президента Всесвітньої вітроенергетичної асоціації: «100% за рахунок відновлюваної енергетики – амбітна, але цілком досяжна мета для України. Багато буде залежати від стабільної законодавчої політики та інвестиційного клімату в країні.»

3.3. СПІВПРАЦЯ З ПРОФІЛЬНИМИ ДЕРЖАВНИМИ УСТАНОВАМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ

23 січня 2017 року відбулась зустріч керівництва ДП «НЕК «Укренерго» з учасниками ринку «зеленої» електроенергетики. Партнером в підготовці даного заходу виступила Українська вітроенергетична асоціація.

Зустріч, що проходила під символічною назвою «Назустріч «зеленій» енергії», зібрала представників всіх зацікавлених сторін: від системного оператора Об'єднаної енергосистеми України, керівників ВЕС та СЕС, органів державної влади, до громадських організацій, науковців, винахідників та профільних ЗМІ. Обговорення було присвячене питанням спрощення для виробників «зеленої» енергії доступу до мереж ДП «НЕК «Укренерго», доступності інформації щодо можливості мережі та покращення прогнозування виробництва «зеленої» електроенергії в Україні.

Тимчасово виконуючий обов'язки директора «НЕК «Укренерго» Всеволод Ковальчук представив пакет ініціатив Укренерго для виробників «зеленої» електроенергії, зазначивши: «Максимально публічними, пришвидченими та простими будуть нові механізми видачі технічних умов та погоджень відповідних ТЕО».

Пан Ковальчук розповів учасникам зібрання, що в «Укренерго» вже працює у тестовому режимі «єдине вікно» для потенційного інвестора, що має намір будувати новий об'єкт відновлюваної енергетики, а також представив ще дві ініціативи ДП «НЕК «Укренерго» – «Зелений калькулятор» та інтерактивну мапу мережі ДП «НЕК «Укренерго».

Під час зустрічі учасники ринку «зеленої» енергетики надали свої пропозиції щодо спрощення доступу до мереж «Укренерго», покращення правил роботи з інвесторами та координації дій з залученням профільних асоціацій. Окрема презентація щодо прогнозування виробництва електроенергії з ВДЕ була представлена Олександром Чаруном, менеджером «Вінд Пауер» – компанії-члена УВЕА, що експлуатує найбільшу ВЕС в Україні.

Учасники зустрічі погодились з необхідністю співпраці у виробленні нових системних рішень, що допоможуть ефективно прогнозувати та балансувати «зелену» генерацію.

В 2017 році в рамках Проекту з Технічної допомоги «Українсько-Данський енергетичний центр» (UDEEC) в Києві пройшли **семінари, присвячені питанням прогнозування виробництва електроенергії за рахунок вітру**, організовані УВЕА в співпраці з UDEEC. Перший семінар з питань прогнозування виробітку електроенергії на ВЕС пройшов в Києві 5 липня 2017 року. 26 вересня 2017 року пройшов Другий семінар з короткострокового прогнозування генерації електроенергії, виробленої за рахунок вітру.

В роботі семінарів прийняли участь представники UDEEC, Данського Енергетичного агентства, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, ДП «НЕК «Укренерго». Українська вітроенергетична асоціація була представлена компаніями, які вже мають в своєму активі діючі вітроелектростанції.

Грегором Гібелем з Данського Технологічного університету (DTU) була презентована демонстраційна програма прогнозування генерації вітрової електроенергії Prediktor, розроблена вченими DTU, яка була встановлена на ноутбуках учасників семінару.

«Закон України «Про ринок електричної енергії», прийнятий у квітні цього року, зобов'язує

виробників електроенергії за рахунок ВДЕ нести фінансову відповідальність за небаланс поставленої до мережі електроенергії. На даний час в Україні відсутня система прогнозування генерації електроенергії на об'єктах ВДЕ, тому проведення подібних семінарів є вкрай важливим для забезпечення подальшого розвитку сектору відновлюваної енергетики в країні», – вважає Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент Всесвітньої вітроенергетичної асоціації.

Перспективи розвитку вітроенергетичного сектору України для промислових ВЕС і ВЕУ малої потужності для домашніх господарств були представлені 22 вересня 2017 року Українською вітроенергетичною асоціацією на **Виробничій нараді Акціонерного банку «Укргазбанк»**, в ході якої були обговорені тенденції розвитку сектора відновлюваної енергетики в Україні та світі.

Ставши першим еко-банком України, «Укргазбанк» з 2015 року надає фінансування проектам в галузі відновлюваної енергетики, (вітроенергетичні проекти, що отримали вже фінансування: Новотроїцька ВЕС потужністю 70 МВт, що реалізується компанією «Віндкрафт Таврія» в Херсонській області; Причорноморська ВЕС в Миколаївській області, що належить УК «Вітряні парки України»).

У своєму виступі на Виробничій нараді банку генеральний директор компанії «Віндкрафт Україна» Карл Стурен поділився успішним досвідом роботи компанії на ринку вітроенергетики і розповів про будівництво Новотроїцької ВЕС. Після введення експлуатацію останньої черги Новотроїцька ВЕС увійде в трійку найбільших об'єктів, що генерують електроенергію за рахунок відновлюваних джерел енергії в Україні.

Успішний розвиток вітроенергетики безпосередньо залежить від існуючого в країні інвестиційного клімату. «Укргазбанк» по праву можна назвати «Першим екологічним банком в Україні».

22 травня 2017 року в м. Глухів, Сумська область за ініціативою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка та громадської спілки «Українська вітроенергетична асоціація» була організована **лекція-презентація «Досвід ЄС та України в розвитку вітрової електроенергетики: кроки в майбутнє»**. Голова правління УВЕА, віце-президент Всесвітньої вітроенергетичної асоціації Андрій Конеченков розповів студентам, молодим науковцям та викладачам університету про сучасні тенденції розвитку та переваги вітроенергетики перед енерготехнологіями на викопному паливі.

Володимир Любивий, помічник ректора Глухівського національного педагогічного Університету зазначив: «Перехід на екологічно чисту енергетику з використанням відновлюваних джерел енергії є дуже важливим для України і майбутні викладачі та науковці мають вже використовувати світовий досвід цієї галузі в своїй роботі».

Захід відбувся в рамках проекту «Реалізація стратегії екологічної безпеки: інтеграція європейського досвіду» за програмою Жан Монне Модуль (Еразмус+).

представники Беленерго, місцевих обласних Рад відвідали одну з найбільших в Європі Ботієвську ВЕС і дві СЕС «Токмак Солар Енерджі».

В рамках візиту було проведено зустрічі білоруських фахівців з Ольгою Буславець, керівником департаменту Енергетичного комплексу Міністерства енергетики, Юрієм Шафаренком, керівником департаменту з розвитку ВДЕ і альтернативних видів палива Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, Віталієм Севост'яновим, технічним директором Керуючої компанії «Вітряні парки України». На Ботієвській ВЕС представниками Науково-дослідного інституту біорізноманіття наземних та водних екосистем України Валерієм Сіохінім і Петром Горловим був проведений семінар «Проведення моніторингу сезонних орнітологічних і природних комплексів на ВЕС на прикладі Ботієвської ВЕС».

В рамках проекту міжнародної технічної допомоги «Усунення бар'єрів для розвитку вітроенергетики в Республіці Білорусь» з 14 по 16 листопада 2017 року Україна перебувала делегація з Республіки Білорусь з метою вивчення досвіду України з розвитку сектора відновлюваної енергетики. Організатором візиту з української сторони виступила Українська вітроенергетична асоціація.

Керівники департаментів Міністерства енергетики, Міністерства природних ресурсів і охорони навколишнього середовища Республіки Білорусь,

Керівник програми «Усунення бар'єрів для розвитку вітроенергетики в Республіці Білорусь» Марина Білоус повідомила, що спочатку увагу учасників проекту було сфокусовано на країнах – лідерах вітроенергетики в Європі, таких як Данія, Німеччина: «Ми з'їздили туди, подивилися. Але дуже часто стикаєшся з тим, що фахівцям складно розмовляти один з одним, тому що занадто відрізняються наші вихідні умови. У той час, коли ми намагалися вивчити досвід західних країн, ми познайомилися з УВЕА і зрозуміли, що Україна це та країна, досвід якої ми повинні вивчати в першу чергу. Наші умови – дуже схожі. У колишньому Радянському Союзі існувала єдина енергосистема, спадок якій дістався і Україні і Білорусії. В Україні розвинена атомна енергетика, яка сьогодні починає розвиватися і в Білорусії. Нас дуже приємно вразило, що в Україні питанням екології, оцінки впливу на навколишнє середовище приділяється велика увага. Підключення до мережі, регулювання, питання, які енергетики України намагаються сьогодні вирішувати, – це дуже корисний досвід для Республіки Білорусь. Відсутність мовних бар'єрів робить нашу співпрацю ще більш дорогою і значущою для нас».

3.4. УЧАСТЬ УВЕА У ПРОФІЛЬНИХ ЗАХОДАХ

СЕМІНАРИ, ОРГАНІЗОВАНІ УВЕА

23 лютого 2017 року в Києві відбувся **семінар «Технічні та юридичні аспекти впровадження вітроенергетичних проектів в Україні. Перспективи розвитку»**. Організаторами заходу виступили **Українська вітроенергетична асоціація (УВЕА)** та **МЮФ Dentons**, генеральним спонсором – **Deutsche WindGuard**.

Ключові питання, що обговорювалися на заході включали: технічний менеджмент вітроенергетичної електростанції (*далі* – ВЕС), можливості для фінансування вітроенергетичних проектів, юридичні та практичні аспекти їх реалізації, сучасний стан галузі, основні пріоритети розвитку у 2017 році.

Лайф Рефельдт, менеджер з розвитку бізнесу Deutsche WindGuard, у своїй детальній презентації, присвяченій питанням технічного менеджменту ВЕС, зазначив: «Активно працюючи на ринку вітроенергетики України протягом багатьох років, Deutsche WindGuard вбачає значний потенціал впровадження незалежного і професійного технічного менеджменту для проектів вітроелектростанцій в Україні». Він ознайомив присутніх з основними аспектами технічного менеджменту, навівши приклади проведення технічного менеджменту ВЕС в Німеччині та Китаї, підкресливши той факт, що технічний менеджмент ВЕС є запорукою її успішної роботи.

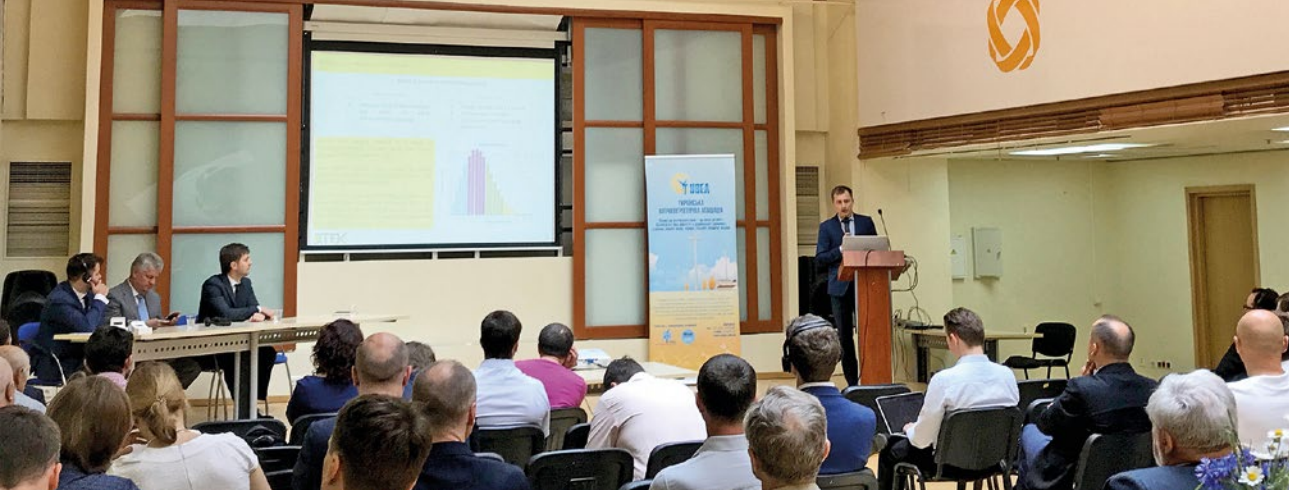

«Сьогодні вирішується, яким буде енергетичний сектор України в найближчому майбутньому. Впровадження «зелених» енерготехнологій, включаючи будівництво нових ВЕС, – шлях до енергонезалежності, економічний розвиток регіонів та створення нових робочих місць, – вбачає Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент Всесвітньої вітроенергетичної асоціації. – Але процес проектування та будівництва будь-яких енергооб'єктів має відбуватися з чітким дотриманням міжнародних правил. Європейський досвід підтверджує, що правильне використання вітроенергетичних технологій може кардинально змінити енергетичну систему в бік використання відновлюваної енергетики».

Питання, пов'язані з успішною реалізацією вітроенергетичного проекту, а саме: вивчення вітрового потенціалу, прогнозування вироблення електроенергії на вітроелектростанціях, а також питання фінансування обговорювалися в ході **семінару «Цінний досвід в наземній вітроенергетики»**, організаторами якого виступили компанія DNV GL і УВЕА, який пройшов 29 травня 2017 року у Києві.

Представники компанії DNV GL в своїх презентаціях звернули увагу учасників семінару на найбільш поширені помилки, яких припускаються розробниками проектів в ході девелопменту, будівництва та експлуатації ВЕС, і про способи їх запобігання та вирішення.

«Грамотне виконання вітромоніторингу допомагає помітно знизити похибку прогнозу генерації електроенергії на вітропарку. Завдяки цьому отримаємо кращі умови фінансування проекту», – порекомендував Станіслав Герасименко, представник компанії DNV GL.

Відповідно до нового Закону «Про ринок електричної енергії», прийнятому Верховною Радою України в квітні нинішнього року, з 2021 року вводиться фінансова відповідальність виробників «зеленої» енергії за викликаний з їхньої вини небаланс в енергомережі. У своїй презентації представник компанії ДТЕК Wind Power, оператора найбільшої в Україні вітроелектростанції – Ботієвської ВЕС, В'ячеслав Молібог озвучив проблеми короткострокового прогнозування, з якими стикаються сьогодні оператори ВЕС в Україні. «Для виконання нової вимоги потрібен час не тільки для того, щоб розробити систему прогнозування, а й щоб визначити правила, за якими ці прогнози надаються і оцінюються», – зазначив В'ячеслав Молібог.

Вебінари компанії DNV GL з короткострокового прогнозування генерації електроенергії на ВЕС. Два вебінари, присвячені питанню короткострокового прогнозування виробництва електроенергії на вітроелектростанції, були проведені компанією DNV GL за ініціацією її польського офісу та УБЕА в липні та жовтні 2018 року. Детальну презентацію з короткострокового прогнозування зробив співробітник Лондонського офісу компанії Аюмі Сузукі.

КОНФЕРЕНЦІЇ ЗА УЧАСТЮ УБЕА

26 травня 2017 року в приміщенні Львівської Обласної державної адміністрації пройшла **конференція «Відновлювана енергетика та заміщення газу. Впровадження енергосервісу та енергоменеджменту».**

Відкриваючи конференцію голова Держенергоефективності Сергій Савчук, наголосив: «Реалізація проектів з енергоефективності та відновлюваної енергетики – це не лише можливість зменшити та замінити споживання газу. Це шлях до соціально-економічного зміцнення всього регіону та підвищення добробуту громад».

Сергій Савчук пояснив, що, наприклад, встановлення твердопаливних котелень, вітрових електростанцій сприяє активізації роботи малого та середнього бізнесу, появи нових робочих місць, збільшенню надходжень у бюджету. «Крім цього, «зелені» проекти допоможуть покращити екологічний стан міст, вирішити проблему з побутовими відходами».

Під час конференції було представлено багато презентацій, присвячених, в першу чергу, досвіду використання відновлюваних джерел енергії в Данії, питанням ЕСКО-контрактів та енергоменеджменту. Крім того, учасники конференції мали можливість дізнатися і про сучасні тенденції розвитку вітроенергетики в світі та Україні. Про це в своїх презентаціях розповіли голова правління УБЕА Андрій Конеченков та директор з розвитку ТОВ «Еко-Оптіма» Тарас Федак.

«Відновлювана енергетика – необхідна Україні», – такий результат інтерактивного голосування більше 300 делегатів, які брали участь у **II Енергетичному Конгресі**, що відбувся 30 травня в Києві, організатором якого виступила компанія Nobles Fortune, генеральним інформаційним партнером – Українська Вітроенергетична Асоціація.

Представники світового і українського енергетичного співтовариства, провідні експерти ринку, інвестори, представники Єврокомісії і профільних міністерств говорили про реформування ринку електроенергії, можливості збільшення частки відновлюваної енергетики, а також про перспективи подальшого використання нафти і газу.

Проект нової Енергетичної стратегії України до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» був в центрі уваги учасників Конгресу. «Затверджено фінальний драфт Нової енергетичної стратегії України до 2035 року, втілення якої відкриває для України своєрідний енергетичний безвіз», – зазначила Наталія Бойко, заступник міністра енергетики та вугільної промисловості з питань європейської інтеграції, виступ якої відкрило дискусію, присвячену Новій енергостратегії України.

Питання, пов'язані з розвитком національного сектора відновлюваної енергетики, обговорювалися в ході сесії «Можливості відновлюваної енергетики. «Зелена генерація», модератором якої виступив Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент WWEA.

Багато делегатів Конгресу підтримали думку, висловлену Муратом Дураком, генеральним директором, власником компанії ENERMET, почесним Президентом Турецької вітроенергетичної асоціації: «Не можна просто копіювати європейський шлях розвитку ВДЕ, потрібно кращий європейський досвід «перевести на українську мову», іншими словами потрібно розробити свій підхід на основі європейського».

ЧИ ПОТРІБНО РОЗВИВАТИ В КРАЇНІ ВІДНОВЛЮвану ЕНЕРГЕТИКУ?

82%

А. Так і це має стати головним пріоритетом, бо це власний екологічно-чистий ресурс, який дозволяє інвестувати у власну економіку

18%

В. Треба використовувати традиційні енерготехнології, бо відновлювана енергетика – це дорого

Відповідаючи на питання чому вітроенергетика отримала настільки широкий розвиток в Німеччині, Йоахим Фурлендер, генеральний директор FLAIR Holding GmbH, Fuhrlaender GmbH & Co KG підкреслив: «Все дуже просто. Це дешево».

II енергетичний конгрес є найбільш актуальним і впливовим заходом з питань українського ринку традиційної, відновлюваної енергетики та енергоефективності

Понад 300 делегатів з 39 країн прийняли участь у роботі **міжнародної конференції Всесвітньої вітроенергетичної асоціації WVEC 2017 «Енергія для всіх»**, що пройшла з 12 по 14 червня 2017 року місті Мальме, Швеція. Господарями WVEC 2017 виступила Шведська вітроенергетична асоціація.

II ЭНЕРГЕТИЧЕСКИЙ КОНГРЕСС

30 МАЯ 2017 — Fairmont Grand Hotel Kyiv

НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ АСАМБЛЕЇ ВСЕСВІТНЬОЇ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ (WWEA), ЯКА ТРАДИЦІЙНО ПРОХОДИТЬ ЗА ДЕНЬ ДО ПОЧАТКУ КОНФЕРЕНЦІЇ, АНДРІЙ КОНЕЧЕНКОВ, ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ УВЕА, БУВ ВДРУГЕ ОБРАНИЙ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ ВСЕСВІТНЬОЇ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ (ОБРАННЯ ПРАВЛІННЯ WWEA ЗГІДНО УСТАВУ АСОЦІАЦІЇ ПРОХОДИТЬ РАЗ НА ДВА РОКИ).

Особливу увагу делегатів конференції було приділено кооперативному руху (*об'єднання місцевих жителів у вітроенергетичні кооперативи з метою будівництва та експлуатації ВЕС*), яке отримує сьогодні велику міжнародну популярність.

Перед учасниками конференції виступили Оулавюр Рагнар Грімссон, 5-й Президент Ісландії, голова міжнародної організації Arctic Circle, член консультативної ради Глобальної ініціативи SE4All (Стиійка енергетика для всіх), Ібрагім Байлан, Міністр енергетики Швеції, У Ганг, голова правління компанії Goldwind, представники Шведського енергетичного агентства, міністерства енергетики США, Глобальної платформи 100% за рахунок ВДЕ, Глобальної мережі REN21, Міжнародної асоціації гідроенергетики, Міжнародного товариства сонячної енергетики, Всесвітньої біоенергетичної асоціації та інших міжнародних і національних організацій.

Теза про те, що **«зелений» тариф та інші державні схеми підтримки відновлюваної енергетики – це інвестиції в майбутнє, а не субсидії в «зелену» енергетику** пролунав практично у всіх виступах ключових спікерів конференції.

Заява міністра енергетики Швеції про те, що перехід до 100% за рахунок ВДЕ «необхідний, можливий і вигідний для суспільства, і що Швеція може досягти цієї мети до 2040 року», стало одним із знакових подій WWEC 2017. Конференція закликала уряд Швеції завчасно вжити необхідні кроки для досягнення цієї мети, а також звернулася із закликом до урядів інших країн світу наслідувати цьому прикладу. Учасники конференції одногласно підтвердили важливе значення для всього світу Паризької угоди із зміни клімату, що відкриває шлях для майбутнього переходу до 100% енергозабезпечення за рахунок ВДЕ.

В одногласно прийнятій Резолюції конференції відображені основні цілі і завдання, що стоять перед світовим співтовариством, включаючи, зокрема, поступову ліквідацію всіх енергетичних субсидій та введення інтерналізації всіх зовнішніх чинників, тобто змусити виробників негативних ефектів оплачувати зовнішні витрати, що виникають з їхньої вини, і тим самим відшкодовувати третім особам нанесеної їм шкоди. Це також означає оплату зовнішніх вигод, тобто виплату компенсацій виробникам позитивних ефектів за рахунок їх одержувачів.

Українська вітроенергетична асоціація взяла активну участь в підготовці і роботі WWEC 2017. «Україна, як і більшість країн світу, які підписали Паризьку угоду по клімату, повинна внести свій посильний вклад в розвиток економіки без викидів забруднюючих атмосферу парникових газів.

Використання вітроенергетичних технологій для виробництва енергії є ключовим інструментом у вирішенні даного питання», – зазначила у своєму виступі на конференції, Галина Шмідт, член правління УВЕА.

З 9 по 11 жовтня 2017 року в конгресно-виставковому центрі «Парковий» в місті Києві відбувся **9-й Міжнародний форум і виставка зі сталої енергетики SEF- 2017 KYIV.**

В рамках Форуму відбулася секція «Ренесанс українського вітроенергетичного ринку, нові особливості реалізації проектів», на якій обговорювалися питання, пов'язані з основними тенденціями розвитку вітроенергетики в Східній Європі і Україні, можливості роботи іноземних компаній на українському ринку вітроенергетики, а також фінансування вітроенергетичних проектів і пов'язані з цим ризики. Модератором секції виступив Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, віце-президент WWEA.

25 жовтня 2017 року в рамках **XX Міжнародного форуму нафтогазової промисловості «Нафта та Газ – 2017»** відбулася панельна дискусія «Розвиток відновлюваних енергоджерел – Вітроенергетика». Метою дискусії було обговорення нагальних питань щодо розвитку вітроенергетичних проектів в рамках Нової стратегії розвитку НАК «Нафтогаз України».

Серед головних спікерів були Карл Стурен, генеральний директор «Віндкрафт Україна», Владислав Єременко, генеральний директор ТОВ «Вітряні парки України», Міхал Гловацькі, Директор з операційної діяльності Nordex Polska Sp.z o.o., Гордон Педжик, директор з продажу GE Wind Energy GmbH в Східній Європі, Ліо Хіоджи Powerchina International Group Limited, Олександр Власенко, радник Голови Правління ПАТ «АБ Укргазбанк».

З 23 по 27 жовтня 2017 року в Києві проходив **Міжнародний енергетичний форум «Тиждень Відкритої Енергетики» (Open Energy Week)**, в якому брали участь представники державних і приватних компаній паливно-енергетичної галузі, чиновники і народні депутати. Організатором Форуму виступила Всеукраїнська Енергетична Асамблея.

Відкриваючи форум Open Energy Week 2017, Голова Ради Всеукраїнської Енергетичної Асамблеї і модератор Форуму Іван Плачков зазначив: «Сьогодні важливий досвід і публічна експертиза учасників паливно-енергетичної галузі в умовах переходу на нові сучасні алгоритми взаємин, імплементації нового законодавства в енергетиці, зокрема Закону «Про ринок електричної енергії», в питаннях оптимізації тарифної політики, реформування сектора в контексті євроінтеграційних прагнень незалежної України та об'єднання енергосистеми України з європейською».

Друга сесія Форуму була присвячена питанням реалізації Енергетичної стратегії України та гарантіям її успішної реалізації. Серед спікерів сесії були і представники УБЕА – Андрій Конеченков, голова Правління УБЕА, віце-президент WWEA та Віталій Севост'янов, технічний директор ТОВ «УК «Вітряні парки України».

«Нам сьогодні потрібно створити Банк Зелених Інвестицій, який міг би оцінювати проекти з ВДЕ, доопрацьовувати ці проекти і, саме головне, він має надавати першочерговий капітал, хоча би на рівні 20% еквіті. Тоді у банків – кредиторів розв'язуються руки, щоб дофінансовувати ці проекти», – вважає Сергій Савчук, голова Держенергоефективності України.

Під час дискусій, що пройшли в рамках Неділі відкритої енергетики представники всіх секторів національної енергетики змогли поділитися своїми ідеями, проблемами і успіхами. Експерти атомного, вугільного сектора і сектора відновлюваної енергетики обговорили можливі перспективи майбутнього енергоринку України.

Упродовж двох днів, 26-27 жовтня, у Львові на «Арені Львів» проходив **XVII Міжнародний економічний форум «Львівщина – локомотив промислової революції в Україні»**. Відкривали форум Степан Кубів, перший віце-прем'єр-міністр України, Голова Львівської Обласної Державної Адміністрації Олег Синютка та голова Львівської Обласної Ради Олександр Ганущин.

В рамках Форуму відбулася панельна дискусія, присвячена розвитку відновлюваних джерел енергії в Україні, зокрема у Львівській області, під час якої виступили директор ЄБРР в Україні Шевкі Аджунер, керівник компанії «Еко-Оптіма» Максим Козицький, голова Правління УБЕА, віце-президент WWEA Андрій Конеченков та Мурат Делігоз, віце-президент компанії Enisolar Energy AS.

Максим Козицький представив нову вітроелектростанцію групи компаній Еко-Оптіма – «Старий Самбір-2», відкриття якої відбулося у Старосамбірському районі Львівської області 26 жовтня 2017 року, та поділився подальшими планами:

«Приблизно 2,5 млрд гривень компанія планує інвестувати у найближчі роки в галузь відновленої енергетики. Зокрема, передбачається будівництво ще двох сонячних та вітрової електростанції. 26 жовтня в рамках Форуму була підписана Рамкова угода з нашими партнерами – компаніями VR Capital і AVEERAM по реалізації Орівської (Сколівської) вітроелектростанції загальною встановленою потужністю 50 МВт».

«Увага іноземних інвесторів до українського вітроенергетичного ринку за останній рік суттєво зросла. Дуже важливо, щоб прийняття нових законодавчих рішень щодо сектору ВДЕ відбувалось з урахуванням національних інтересів. Будь-яка зміна у законодавстві негативно впливають на інвестиційний клімат», – зауважив Андрій Конеченков.

Інвестиційний форум «Таврійські горизонти: співпраця, інвестиції, економічний розвиток», який проходив у Новій Каховці 29 жовтня 2017 року зібрав понад 750 учасників, серед яких були представники потужних вітчизняних та іноземних інвестиційних компаній, урядовці, представники дипломатичного корпусу, міжнародних фінансових та донорських організацій, експерти в сфері економічного розвитку та інвестування, громадські організації та науковці прийняли участь у дискусіях з економічного й інвестиційного розвитку Херсонщини.

Концепція цього річного заходу була присвячена перспективам розвитку «зеленої економіки» в Україні, а також можливостям, які відкриваються на Херсонщині для втілення «зелених проектів».

Під час Форуму пройшла секція «Перспективи розвитку виробництва електроенергії в Україні за рахунок відновлюваних джерел», ініціаторами якої виступили Херсонська обласна державна адміністрація, група компаній Віндкрафт та Українська вітроенергетична асоціація. Після обговорення перспектив розвитку та інвестування проектів з використанням відновлюваних джерел енергії, відбулося урочисте відкриття Першої черги Новотроїцької ВЕС.

6-й Вітроенергетичний Конгрес Туреччини, організований Турецькою вітроенергетичною асоціацією (TBEA) відбувся 1-2 листопада 2017 року в столиці Туреччини Анкарі.

Конгрес, що пройшов під назвою «Більше місцевих енергоресурсів, більше відновлюваної енергетики», зібрав понад 2000 делегатів, які представляють державний і приватний сектори енергетики, девелоперів вітроенергетичних проектів та інвесторів, провідних виробників вітротурбін, міжнародних експертів в області вітроенергетики, вчених.

З вітальною промовою перед учасниками Конгресу виступили Мустафа Сердар Атасевен, Президент Турецької вітроенергетичної асоціації, д-р Берат Албайрак, Міністр енергетики і національних ресурсів Туреччини, Джайлс Діксон, Генеральний директор WindEurope, Стів Соєр, Генеральний секретар Глобальної ради з вітроенергетики (GWEC), Мустафа Ільмаз, Президент національного регулятора з енергетики Туреччини і Президент Екологічної комісії Великих національних зборів Туреччини Сіхан Пектас.

Андрій Конеченков, голова правління УВЕА, виступаючи на сесії, присвяченій питанням інвестицій в глобальний вітроенергетичний сектор, представив учасникам Конгресу вітроенергетичний ринок України і наголосив на важливості співпраці між українськими та турецькими вітроенергетиками.

Президент Турецької вітроенергетичної асоціації Мустафа Сердар Атасевен в своєму інтерв'ю УБЕА зазначив: «Ми дуже раді вітати Українську вітроенергетичну асоціацію на нашому 6-м вітроенергетичному конгресі Туреччини. Як ви знаєте, в цьому році ми відзначаємо 25-річчя Турецької вітроенергетичної асоціації. Розвиток вітроенергетичного сектора відбувається в Туреччині швидкими темпами. Зараз в країні працюють 7 заводів, які виробляють вежі, 4 заводи з виробництва лопатей, 2 – з виробництва коробок передач і 2 – з виробництва генераторів. У своєму виступі наш Міністр енергетики та природних ресурсів д-р Берат Албайрак оголосив, що тендер на 2000 МВт нових вітроенергетичних потужностей буде завершено до кінця цього року».

22 листопада 2017 року Торгово-промисловій палаті України, м.Київ, відбулася **шоста галузева електротехнічна конференція «Системи гарантованого електропостачання і автоматизації 2017»**, організатором якої виступив журнал «Сети & Бизнес».

Щорічна осіння конференція, присвячена системам гарантованого електропостачання і автоматизації приділила велику увагу питанням відновлюваної енергетики, захисту від блискавок, гарантованого електроживлення дата-центрів, пожежної безпеки.

В рамках пленарного секції з доповіддю про стан ринку вітроенергетики України виступив Андрій Конеченков, голова правління Української вітроенергетичної асоціації, віце-президент Всесвітньої вітроенергетичної асоціації. Він розповів про досягнення й особливості розвитку вітроенергетики в світі і Україні, звернув увагу на високі темпи будівництва ВЕС і СЕС, зокрема, в Китаї і країнах третього світу.

Стан і коротку історичну довідку по українському сегменту сонячної енергетики представив Володимир Скляр, шеф-редактор «Сети & Бизнес».

Протягом трьох днів з 28 по 30 листопада 2017 року, Амстердам перетворився у глобальний епіцентр енергії вітру – тисячі експертів з різних країн світу брали участь в обговоренні, обміні знаннями і дебатах, спрямованих на сприяння подальшому успіху вітроенергетичної галузі Європи під час щорічної конференції **WindEurope 2017**.

Під час усієї конференції увага учасників була сфокусована на питаннях, пов'язаних з впливом вітроенергетики на місцеву економіку і громади і те, як цей вплив позначається на глобальному лідерстві Європи в області вітроенергетики, з якими серйозними перешкодами європейська вітроенергетика може зіткнутися в умовах після 2020 року. Крім того пройшли дискусії, присвячені законодавчим ініціативам ЄС в області ВДЕ – Пакету з чистої енергії ЄС, з питань, пов'язаних з перевагами, можливостями і зберіганням енергії, обговорювалася роль диджиталізації в інтеграції вітроенергетики і корпоративні договори з купівлі відновлюваної енергії (*Corporate Renewable PPAs*).

У своєму вітальному слові учасникам конференції та виставки WindEurope 2017 Івор Катто, голова WindEurope, який також є виконавчим директором компанії RES Group, закликав держави-члени встановити до 2020 року ціль з відновлюваної енергетики на рівні 35%, що, за словами WindEurope, призведе до росту встановленої вітроенергетичної потужності до 323 ГВт.

Державам-членам також слід надати трирічне бачення розвитку ВДЕ, в якій вказати довгострокові бюджети і розміри ринку, щоб девелопери могли планувати свою діяльність заздалегідь. «З чітким баченням приходить економічний розвиток, знижується вартість для споживача», – зазначив Катто. Крім того, необхідно зберегти пріоритетну покупку енергії, вироблену за рахунок ВДЕ, особливо для існуючих проектів. І нарешті, на думку Катто, енергомережі повинні включати технології, що забезпечують балансування мережі.

В РАМКАХ КОНФЕРЕНЦІЇ ВІДБУЛОСЯ ПІДПИСАННЯ МЕМОРАНДУМУ ПРО СПІВПРАЦЮ ТА ПАРТНЕРСТВО МІЖ УКРАЇНСЬКОЮ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОЮ АСОЦІАЦІЄЮ І ТУРЕЦЬКОЮ ВІТРОЕНЕРГЕТИЧНОЮ АСОЦІАЦІЄЮ.

3.5. РОЗШИРЕННЯ ПАРТНЕРСТВА

У 2017 РОЦІ ГС «УВЕА» АКТИВНО СПІВПРАЦЮВАЛА З ДЕРЖАВНИМИ УСТАНОВАМИ ТА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА ІНОЗЕМНИМИ ПРОФІЛЬНИМИ АСОЦІАЦІЯМИ. З МЕТОЮ РОЗШИРЕННЯ ПАРТНЕРСТВА, СПРЯМОВАНОГО НА РОЗВИТОК ЗБАЛАНСОВАНОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ БУЛО ПІДПИСАНО РЯД МЕМОРАНДУМІВ ПРО ПАРТНЕРСТВО ТА СПІВПРАЦЮ.

МЕМОРАНДУМ ПРО ПАРТНЕРСТВО ТА СПІВПРАЦЮ З УКРГАЗБАНКОМ

26 квітня 2017 року був підписаний Меморандум про партнерство та співпрацю між ГС «Українська вітроенергетична асоціація» та ПАТ АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК».

У травні 2016 року Міжнародна фінансова корпорація (IFC) та УКРГАЗБАНК підписали Угоду про співпрацю, яка має на меті спрощення доступу до фінансових ресурсів компаній, які бажають запровадити відновлювані та енергозберігаючі технології. З початку спільного проекту з IFC, УКРГАЗБАНК вже реалізував близько 20 проектів «зеленої» енергетики загальною встановленою потужністю 115 МВт.

УКРГАЗБАНК першим серед банків України почав фінансування вітроенергетичних проектів. 3 грудня 2016 року розпочалося фінансування проекту будівництва Новотроїцької ВЕС потужністю 70 МВт групи компаній «Віндкрафт Україна» в Херсонській області. Другим вітроенергетичним проектом, який отримав фінансування від «Укргазбанк», стала Причорноморська ВЕС в Миколаївській області, що належить УК «Вітряні парки України».

В рамках Меморандуму заплановано проведення спільних інформаційних заходів, реалізація спільних проектів з енергоефективності і «зеленої» енергетики.

АСОЦІАЦІЯ ОПЕРАТОРІВ
РОЗПОДІЛЬЧИХ
ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ

МЕМОРАНДУМ ПРО ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО З АОРЕМ

Меморандум про партнерство та співробітництво між ГС «Асоціація операторів розподільчих електричних мереж» і ГС «Українська вітроенергетична асоціація» був підписаний 7 червня 2017 року. Асоціації мають намір направити зусилля на ефективну співпрацю з розвитку збалансованого енергетичного сектора України з урахуванням широкомасштабного розвитку «зеленої» електроенергетики.

Асоціація операторів розподільчих електричних мереж України сьогодні об'єднує 13 регіональних енергорозподільчих компаній: ПрАТ «Підприємство з експлуатації електричних мереж «Центральна енергетична компанія»», ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», а також одинадцять підприємств обленерго (Київської, Кіровоградської, Рівненської, Одеської, Житомирської, Вінницької, Сумської, Чернігівської, Херсонської, Чернівецької та Дніпропетровської областей). Щорічний обсяг розподіленої електроенергії – до 40 млрд кВт•год, загальна довжина розподільчих мереж перевищує 400 тис. км. На підприємствах, які об'єднує Асоціація, працює понад 40 тис осіб персоналу.

МЕМОРАНДУМ ПРО ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО З ІНСТИТУТОМ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НАН УКРАЇНИ

20 червня 2017 року Інститут відновлюваної енергетики Національної академії наук України та ГС «Українська вітроенергетична асоціація» підписали Меморандум про партнерство та співробітництво. Організації планують сприяти поширенню практик і досвіду використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) в електроенергетиці і розвитку національного виробництва обладнання.

Головним напрямком роботи ІВЕ НАН України є фундаментальні та прикладні дослідження – створення комплексних систем енергопостачання на базі відновлюваних джерел енергії: енергії вітру, сонячної енергії, гідроенергетичних, геотермальних ресурсів та відновлюваних органічних енергоносіїв.

МЕМОРАНДУМ ПРО ПАРТНЕРСТВО І СПІВРОБІТНИЦТВО З ДІФКУ

6 жовтня 2017 року Державна інноваційна фінансово-кредитна установа (ДІФКУ) і ГС «Українська вітроенергетична асоціація» підписали Меморандум про партнерство та співробітництво, в якому визначили основні завдання співпраці, зокрема, сприяння інвестиціям у вітроенергетичний сектор України та поширення практик та досвіду використання відновлюваних джерел енергії в електроенергетиці та розвитку національного виробництва відповідного обладнання.

Державна інноваційна фінансово-кредитна установа (ДІФКУ) створена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2000 року. Засновником ДІФКУ є держава в особі Кабінету Міністрів України. Установа відноситься до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та має декілька регіональних представництв. Метою ДІФКУ є здійснення фінансової підтримки суб'єктів господарювання різних форм власності в рамках державної інноваційної політики.

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТА ПАРТНЕРСТВО З ТВЕА

28 листопада 2017 року під час міжнародної конференції WindEurope 2017, що проходила в Амстердамі, Нідерланди, з 28 по 30 листопада, був підписаний Меморандум про співробітництво та партнерство між ГС «Українська вітроенергетична асоціація» та Турецькою вітроенергетичною асоціацією (TBEA).

Під час підписання Меморандуму між представниками UBEA та TBEA відбулася перша робоча зустріч, під час якої представники вітроенергетичних секторів України та Туреччини обговорили можливості співпраці, спрямованої на широкомасштабне впровадження вітроенергетичних технологій, подальший успішний розвиток сектору.

Метою підписання Меморандуму є взаємовигідне партнерство вітроенергетичних асоціацій задля сприяння переходу до низьковуглецевої економіки. УВЕА і ТВЕА будуть спрямовувати свої зусилля на ефективну співпрацю з обміну технічними знаннями і досвідом, накопиченими в галузі використання вітроенергетичних технологій, національного виробництва вітроенергетичного обладнання.

За підсумками 2016 року, сумарна встановлена потужність вітроенергетики Туреччини становила 6106 МВт. Останні 5 років вітроенергетична промисловість демонструє високі темпи зростання – на рівні 27-29%. Тільки в 2016 році було введено в експлуатацію 1 387,75 МВт нових вітроенергетичних потужностей. Подібні результати очікуються і щодо 2017 року (*точні дані будуть оприлюднені на початку 2018 року*).

На думку Андрія Конеченкова, голови правління УВЕА, «високі темпи розвитку вітроенергетичного сектору в Туреччині демонструють прекрасні результати інтеграції вітроенергетичних технологій в національну енергомережу».

МЕМОРАНДУМ З МЕЛІТОПОЛЬСЬКИМ ДЕРЖАВНИМ ПЕДАГОГІЧНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ, ГЛУХІВСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ПЕДАГОГІЧНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ І ГЛУХІВСЬКОЮ ТА КРОЛЕВЕЦЬКОЮ РАЙОННИМИ РАДАМИ

22 грудня 2017 року, на День Енергетики України, ГС «Українська вітроенергетична асоціація» підписала багатосторонній Меморандум з Мелітопольським державним педагогічним університетом Імені Богдана Хмельницького, Глухівським Національним педагогічним університетом Імені Олександра Довженка та Глухівською і Кролевецькою районними радами щодо сприяння розвитку відновлюваних (*альтернативних*) джерел енергії та реалізації стратегії екологічної безпеки ЄС.

Метою співпраці сторін, що підписали Меморандум є створення необхідних умов для вивчення досвіду організації системних наукових досліджень в сфері комплексної безпеки вітроенергетики, запровадження стратегічного підходу до проведення моніторингу сезонних орнітокомплексів та трансконтинентальних міграцій птахів, природних комплексів інших заходів екологічної безпеки у межах перспективних площадок ВЕС на період усіх технологічних етапів – від проектування до будівництва та експлуатації вітроенергетичних парків в Україні.

МЕМОРАНДУМ ПРО ПАРТНЕРСТВО ТА СПІВПРАЦЮ МІЖ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА УВЕА

Меморандум про партнерство та співпрацю між Національним університетом водного господарства та природокористування та Громадською спілкою «Українська вітроенергетична асоціація» підписаний 29 грудня 2017 року спрямований на впровадження енергоефективних технологій та технологій з використання ВДЕ, альтернативних видів палива у енергетичному секторі України.

В рамках Меморандуму планується організація та спільна участь сторін у національних та міжнародних заходах, присвячених використанню ВДЕ, охороні довкілля тощо.

Важливим компонентом співробітництва також є інформаційний обмін з питань створення сприятливого інвестиційного клімату в галузі відновленої енергетики України, актуальних і проблемних питань з впровадження енергозберігаючих технологій і виробництва електроенергії за рахунок ВДЕ та спільний пошук шляхів їх врегулювання.

ЧЛЕНЫ УВЕА

Vestas

NORDEX

acciona
Windpower

SIEMENS Gamesa
RENEWABLE ENERGY

Fuhrlander
ВИНДТЕХНОЛОДЖИ

ДТЕК

VINDCRAFT UKRAINA

СІВАШЕНЕРГОПРОМ

WIND PARKS
OF UKRAINE

WIND ENERGY

EKO
OPTIMA

GÜRIŞ
1958

WindGuard
Eastern Europe

A7 CAPITAL

DNV·GL

BROKBRIDGE

GEO+
NET

МЕТРОПОЛІЯ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНА КОМПАНІЯ

ENERGETIKOS
TINKLŲ
INSTITUTAS

ДніпроВНПенергопром

**WIND ENERGY
PROJECT LLC**

Екозахист
професійні екологічні послуги

CRANE
KRAINE

DEALEX
WE CARE

Greenville
ENERGY
In unity with nature

MAI CEE
Insurance Brokers

Wind Solar Energy
WSE

ENERGY DEVELOPMENT UKRAINE

TepلودарPV

**REDCLIFFE
PARTNERS**

АСТЕРС

DENTONS

HEAVY IS EASY!
HOLLEMAN

SAYENKO KHARENKO
NEWLAW FIRM

АЛЬТЕРНАТИВНА
ЕНЕРГЕТИКА
ПРИКАРПАТТЯ

**ASSOCIATION
OF COMMUNITIES
IN ODESA REGION**

**Ukrainian Wind Energy Agency is your reliable information partner
in the global wind industry**

**Українське вітроенергетичне агентство – Ваш надійний інформаційний
партнер у світовій вітроенергетичній промисловості**

Ukrainian Wind Energy Agency

UWEA LLC

39/41 Shota Rustaveli str., of. 918
Kiev 01019 Ukraine
tel. +38044 2232996
e-mail: uwea@i.ua

Українське вітроенергетичне агентство

ТОВ УВЕА

вул. Шота Руставелі 39/41, оф.918
Київ 01019 Україна
тел. +38044 2232996
ел.почта: uwea@i.ua

UKRAINIAN
RENEWABLE ENERGY
FORUM '18

UKRAINIAN
ENERGY EFFICIENCY
FORUM '18

UKRAINIAN
OIL & GAS INVESTMENT
FORUM '18

U KRAINIAN E NERGY W EEK '18

+38 044 227 27 77
a7conf.com/uew

НАЙБІЛЬША
КОМУНІКАЦІЙНА ПЛАТФОРМА
ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ

2-4
ЖОВТНЯ
2018
Київ, Україна

✓ ДІЛОВІ ФОРУМИ
✓ ІНВЕСТИЦІЙНА ЛАУНЖ ЗОНА

✓ ЕКСПО ЗОНА
✓ B2C СЕМІНАРИ

ОРГАНІЗАТОР

A7 CONFERENCES

СПОНСОР

ПАРТНЕР

ОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕВІЗНИК

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПАРТНЕР

МЕДІА ПАРТНЕРИ

МІСЦЕ:

**КОНГРЕСНО-
ВИСТАВКОВИЙ
ЦЕНТР ПАРКОВИЙ**

Київ, Паркова дорога, 16-А

ДАТА: 17 ТРАВНЯ, 2018

ENERGY FORUM **WIND & HYDROGEN**

2018

ОРГАНІЗАТОРИ

СПІВОРГАНІЗАТОР

ЗА ПІДТРИМКИ

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ
ТА ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ,
ЯДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЯДЕРНОЇ БЕЗПЕКИ

ДЕРЖЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

**РЕЄСТРАЦІЯ
INEF.ORG.UA**

